

پاسخ وزیر اقتصاد به ابهامات ارزی

رویکرد جدید سازمان در تجدید ارزیابی دارایی‌ها
علیرضا توکلی
تحلیلگر بازارهای مالی

شرکت «سرمایه‌گذاری صنعت نفت» (ونفت) اجازه یافت که ۱۰۰ میلیارد تومان معادل ۲۰ درصد از سود انباشته خود را به سرمایه ۵۰۰ میلیارد تومانی‌اش بیفزاید و آن را صرف مشارکت در افزایش سرمایه یکی از زیرمجموعه‌هایش (اجرای فاز دوم مخازن ذخیره‌سازی نفت قشم) کند. ونفت در مالکیت مستقیم غیرمستقیم بانرستگان صنعت نفت قرار داشته و چند شرکت زیرمجموعه متوسط و کوچک دارد که در صنعت نفت فعالیت دارند. ادامه حضور «ونفت» در تابلوی فرعی بازار اول بورس مستلزم داشتن حداقل ۶۰۰ میلیارد تومان سرمایه است که اینک به آن می‌رسد.

«کود شیمیایی اوره لرگان» با نماد شلد در پروژه‌های دولت نهم بود که با تاخیر به بهره‌برداری رسید اما مشکلات ریز و درشت مانند «دهی‌های ارزی»، «قطع گاز» و «شکلات فنی» سبب شد در زمان موردنظر به سوددهی مناسب نرسیده و حتی زیان انباشته‌ای بیشتر از نصف سرمایه در ترازنامه ثبت کند و مشمول ماده ۱۴۱ قانون تجارت شود. اینک با مجوز افزایش سرمایه حدود ۳۵۹ درصدی از تجدید ارزیابی دارایی‌ها و تغییر سرمایه از ۹۰۰ میلیارد تومان به بالای ۴۰۱ همت تلاش خود را برای خروج از ماده ۱۴۱ انجام می‌دهد.

البته براساس صورت‌های مالی حسابرسی شده پایان شهریور امسال، هنوز زیان انباشته از نصف سرمایه بیشتر است، اما خبر خوشی که درباره تولیدکنندگان اوره کشاورزی شنیده‌شده (خروج کود اوره از فهرست مواد خام و نیمه‌خام) و نیز احتمال صادرات محصولات در نیمه دوم امسال، احتمالاً شرکت موفق به خروج از ماده ۱۴۱ خواهد شد. شلد متعلق به هلندینگ پترول و در نهایت هلندینگ بزرگتر «پتروشیمی خلیج فارس» (فارس) است. «سیمان هرمزگان» با نماد سپهرمز دارنده یکی از دو مجوز افزایش سرمایه از محل مطالبات و آورده نقدی در نیمه اول آذرماه بود که در مجمع فوق‌العاده یکشنبه گذشته سرمایه حدود ۱۸۲ میلیارد تومانی خود را با ۳۰۰ درصد افزایش به بیش از ۲۲۹ میلیارد تومان رساند تا منابع آن را صرف «پسپولیس» از خط تولید و «اجرای دو پروژه تامین برق» کند. با توجه به مطالبات سهامدار عمده یعنی هلندینگ وامید (وابسته به بانک سپه) تنها حدود ۱۵۰ میلیارد تومان بصورت آورده در طی این افزایش سرمایه وارد شرکت خواهد شد.

سهال مالی سپهرمز پایان آبان است و این افزایش سرمایه تا زمان مجمع سالانه به ثبت نرسیده و بنابراین دارندگان حق تقدم در دریافت سود نقدی سال جاری محروم خواهند بود. سپهرمز در ۹ ماهه پیش از ۲۰۰ تومان سود به ازای هر سهم ساخته است و اگر مانند سال‌های قبل تقسیم سود حدانگیزی در مجمع سالانه صورت گیرد، سهامداران با توجه به قیمت کشف شده برای حق تقدم می‌توانند تصمیم به تبدیل سهم به حق تقدم یا برعکس بگیرند.

شرکت ولسپاری (لیزینگ) «همین لیزینگ» (ولپهن) می‌تواند ۲۲۰ میلیارد تومان به سرمایه ۱۰۰ میلیارد تومانی خود از محل سود انباشته افزوده و حدود ۲۷ درصد سهام جایزه به سهامداران تقدیم کند و خود نیز ضمن ثبت سرمایه بالایی که همت از حدود ۴۵ میلیارد تومان معافاتی مالیاتی برخوردار گردد.

شرکت بازار پایانی «بیمه حافظ» با نماد و حافظ در ادامه افزایش سرمایه‌های چندسال اخیر برای رساندن خود به اندازه مطلوب یک شرکت بیمه‌ای، مجوزی دیگر برای حدود ۱۸۳ درصد افزایش از محل آورده نقدی دریافت کرد تا سرمایه ۳۰۰ میلیاردی خود را به ۵۰۰ میلیارد تومان برساند. براساس ابلاغ بیمه مرکزی شرکت‌های بیمه‌ای که در کلیه رشته‌ها بیمه‌نامه صادر می‌کنند باید تا نیمه اول سال ۱۴۰۵ سرمایه خود را به ۱۴ همت برسانند و به نظر می‌رسد و حافظ جدا از افزایش سرمایه فعلی، قدم نهایی دیگری را باید تا سال آینده، احتمالاً از محل «سود انباشته» و «جدید ارزیابی» بردارد. و حافظ که در دهه اول تأسیس فقط در مناطق آزاد اجازه فعالیت داشت از سال گذشته توانست با مجوز بیمه مرکزی به عملیات بیمه‌گری در سراسر اصلی هم بپردازد. «صنایع غذایی اسک» (فکژ) در اواخر اردیبهشت امسال مجوز افزایش سرمایه از (تقریباً) کلیه دارایی‌هایش را دریافت کرد اما چون در آن تاریخ اسناد رسمی زمین‌هایش آماده نبود، در مجمع فوق‌العاده مرحله اول بخشی را تصویب کرد و انتقال ارزش افزوده زمین‌ها را به مرحله دوم و پس از اخذ اسناد موکل کرد که در جلسه هیات‌مدیره سشنه گذشته مورد تصویب قرار گرفت تا سرمایه عکاز نهایتاً به بیش از ۲۶۳ میلیارد تومان برسد.

توجه سازمان به ساختمان‌های روی زمین شرکت بورسی «پارس مینو» با نماد فینینو توانست موافقت سازمان را با بخشی از افزایش سرمایه پیشنهادی‌اش جلب کند تا از محل سود انباشته و معادل ۵۲۵ میلیارد (حدود ۲۸ درصد) سرمایه فعلی‌اش را به ۱۹ همت برساند.

هیات‌مدیره فینینو زمین‌های بین جاده مخصوص و بزرگراه کرج را هم با کارشناسی بیش از هفت در پیشنهاد خود گنجانده بود که سازمان بورس با رویکردی جدید در این مرحله با آن موافقت نکرد و از شرکت خواست گزارش کارشناسی ساختمان‌هایش را هم تهیه و در صورت‌های مالی ثبت کند.

بغض از مدیر مدیریت سازمان احتمالاً با تکیه بر «موزه‌های حسابداری» لازم دیده روند معمول افزایش سرمایه از تجدید ارزیابی طبقه زمین‌بدون استهلاک را تغییر دهد و طبقه ساختمان را هم اضافه کند که اگر منظورشان آوردن اضافه تجدید ساختمان به سرمایه باشد قاعدتاً هزینه‌های استهلاک ساختمان را در سال‌های بعد به شرکت تحمیل خواهد کرد. این هزینه‌ها از سود شرکت می‌کاهد اما از شرکت خارج نشده و در صورت مدیریت صحیح شرکت، می‌تواند بر بهبود عملکرد عملیاتی شرکت موثر باشد.

زبان دیدگان قانون «زیان آور»

در سال‌های اخیر، بحث بازنگری در قوانین مرتبط با مشاغل سخت و زیان آور بار دیگر...

صفحه ۲

چرا خودرو به مدار داری بازگشت؟

علاوه بر گزارش‌های تحلیلی چندروز پیش در مورد التهابات بازار خودرو، این بار به سراغ اقتصاددانان رفته و از...

صفحه ۴

زمستان سخت بنگاه‌دار راه‌است؟

وضعیت تولید و تجارت کشور در آستانه زمستان ۱۴۰۴، تحت تأثیر مجموعه‌ای...

صفحه ۶

پاسخ وزیر اقتصاد به ابهامات ارزی

کریم حسن پور - فعالان بخش خصوصی در ۷ سال گذشته بارها در جلسات مختلف اصلاح سیاست‌های ارزی را از مسوولان دولتی مطالبه کرده بودند.

تولیدکنندگان همواره این نکته را مطرح کرده‌اند که چند نرخی بودن ارز مولد ایجاد رانت و فساد در اقتصاد ایران است. حالا پس از حذف ارز ترجیحی، فعالان اقتصادی در جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، ضمن استقبال از این اقدام دولت، نسبت به نحوه اجرای این سیاست ابراز نگرانی کردند. در همین راستا، رئیس اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به مشکلات معیشتی مردم تصریح کرد که رسیدن به آرامش خاطر در سطح جامعه تنها با تدبیر به‌موقع در صحنه اقتصادی از سوی دولت و دستگاه‌های مسوول امکان‌پذیر خواهد بود. وزیر اقتصاد در پاسخ به دغدغه‌های مطرح‌شده در این جلسه، تأکید کرد که دولت برنامه ۱۷ بندی برای گنار به ارز تک نرخی را در دستور کار قرار داده است. به گفته مدنی‌زاده، «فراهم کردن کالاهای اساسی برای دهک‌های کهدرآمد» و «تامین سرمایه در گردش و ارز مورد نیاز بنگاه‌ها» از اولویت‌های این برنامه است.

زهرا رسولی: صدوسی‌چهارمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی دوشنبه در اتاق بازرگانی ایران برگزار شد. این نشست در شش‌رابطی برگزار شد که دولت اصلاحات ارزی را کلید زده و با اندام تالار اول و دوم، بازار ارز به سمت تک‌نرخی شدن حرکت کرده است. این تصمیم گرچه سال‌ها مطالبه بخش خصوصی بود، اما اکنون به گفته فعالان پارلمان بخش خصوصی، در مقطع حساسی به اجرا درآمده و موجهی از نگرانی و ابهام را در میان فعالان اقتصادی ایجاد کرده است.

رئیس اتاق بازرگانی ایران در این نشست از فشارهای معیشتی، کمبود آرامش اجتماعی و دشواری‌های نقدینگی سخن گفت و تأکید کرد که بخش خصوصی به حمایت‌های ویژه و توضیحات فوری دولت برای رفع ابهام نیاز دارد. وزیر اقتصاد نیز تک‌نرخی شدن ارز را به معنای اندام بازارهای ارز و شکل‌گیری بازار توافقی دانست و اعلام کرد که برنامه‌های ۱۷ بندی برای اجرای این سیاست با اولویت کالاهای اساسی، تامین سرمایه در گردش و تخصیص منابع ارزی تدوین شده است. در ابتدای این نشست صمد حسن‌زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران و دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی تأکید کرد: معیشت مردم دچار مشکل شده و مردم به آرامش، اعتماد و امید نیاز دارند. از طرفی باید دقت کرد که در نیمه دی‌ماه قرار داریم و به پایان سال نزدیک هستیم و بنگاه‌های اقتصادی باید تعهدات خود را بپذیرند و تسویه حساب کنند. این موضوع موجب نگرانی‌های جدی شده است. برخی از این واحدها در پرداخت تعهدات، حقوق کارکنان و سایر هزینه‌های خود دچار مشکل هستند. حسن‌زاده رسیدن به آرامش خاطر در سطح جامعه با تدبیر به‌موقع در صحنه اقتصادی از سوی دولت و دستگاه‌های مسوول را خواستار شد. در ادامه کیوان کاشفی نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران و قائم‌مقام دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در این نشست، با اشاره به مشکلات و چالش‌های موجود در بخش خصوصی، تأکید کرد که دولت باید با تدبیر و دقت در تخصیص منابع ارزی، نیازهای اساسی مردم را برطرف کند و به آرامش خاطر در سطح اقتصادی، چگونگی پوشش مابه‌التفاوت‌ها برای حمایت از دهک‌های پایین جامعه، پرداخت بدهی‌های دولت، روند تخصیص‌ها و... وجود دارد. بنابراین باید این مسائل مورد بحث قرار گیرد تا ابهامات برطرف شود.

تدوین برنامه ۱۷ بندی برای تک‌نرخی کردن ارز

علی مدنی‌زاده، وزیر اقتصاد و رئیس شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، در ابتدا ضمن غرضخواهی بابت عدم امکان حضور در دو جلسه قبل و لغو این جلسات، به وضعیت درآمدهای ارزی و ضرورت رفتن به سمت ارز تک‌نرخی و چگونگی اتخاذ تصمیم بابت حرکت به سمت ایجاد

بازار توافقی ارز اشاره کرد و گفت: اجرای این سیاست در عمل به معنای این است که بازار اول و دوم ارز با هم یکی می‌شوند و بازار توافقی ارز شکل می‌گیرد. مطالبات فعالان اقتصادی از دولت هم در سازمان حسابرسی وزارت اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای پرداخت مطالبات هم اعلام خواهد شد. او ادامه داد: یک برنامه ۱۷ بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

موازی کاری سامانه‌های فعال در محیط کسب‌وکار

در بخش بعدی این نشست کیوان کاشفی در چارچوب دستور جلسه، آسیب‌شناسی سامانه‌های کسب‌وکار و ارائه بسته راهکارهای عملیاتی برای ارتقای کارایی سامانه‌ها و کاهش پیامدهای اختلال را مورد توجه قرار داد. نبود حکمرانی واحد بر سامانه‌ها یک اختلال جدی است که از سوی نایب‌رئیس بازار را نیز به‌صورت هم‌زمان پیش ببرد تا نرخ آزاد دوباره از مسیر تعادلی فاصله نگیرد و شکاف ارزی پایدار و مزمن نشود.

پاییز بورس بهاری شد

چرخش الگوی سوخت‌گیری

نگران نباشید؛ پرسپولیس ۹ هزار میلیارد ارزش دارد

دولت الکترونیک را ضروری خواند و افزود: رفتن به سمت دولت الکترونیک و یک گام جلوتر، دولت هوشمند در قوانین متعدد تأکید شده، اما با نگاهی به سامانه‌های فعال در حوزه کسب‌وکار باید اذعان داشت هیچ هماهنگی بین آنها نیست، ساختار مرتبطی ندارند و به‌طور موازی با هم فعالیت می‌کنند. قائم‌مقام دبیر شورای گفتگوی اقتصاد به مطالعه درباره وضعیت رضایت فعالان اقتصادی از عملکرد سامانه‌های فعال در محیط کسب‌وکار به همت مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران خبر داد که بر اساس آن سامانه جامع تجارت و پنجره واحد گمرکی بیشترین اعتراض‌ها را به خود اختصاص می‌دهند. البته سایر سامانه‌ها هم به ترتیب رتبه‌بندی شدند. اصلی‌ترین چالش‌هایی که مطرح است را می‌توان در عدم امکان ورود به سامانه، طولانی شدن فرآیندها، اختلال در وب‌سایت‌ها، ضعف در پشتیبانی سامانه‌ها و خلاصه کرد.

نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران در نهایت پیشنهادی مربوط به بازمهندسی و یکپارچه‌سازی سامانه‌ها را مطرح کرد و وظیفه اصلی آن را طبق قوانین بالادستی به عهده هیات مقررات‌زایی دانست تا با همکاری دستگاه‌های ذیربط و اتاق‌های سه‌گانه در راستای اعمال اصلاحات لازم برای ساماندهی سامانه‌ها فعال شود. کاشفی در نهایت گفت: همه سامانه‌ها برای تسهیل کار رانندگانی شدند، اما امروز یک مانع جدی در برابر کسب‌وکار هستند. جواد عسگری رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس و عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

مدنی‌زاده ادامه داد: طبق محاسبه و بر مبنای سبد معیشتی دهک‌های متوسط، رقم بارانه‌ای که باید بابت پوشش مابه‌التفاوت حاصل از تک‌نرخی شدن ارز، پرداخت شود را تعیین کردیم. پس مابه‌التفاوتی که به ازای آزادسازی نرخ ارز به وجود می‌آید را با پرداخت یارانه پوشش داده و قدرت خرید را حفظ می‌کنیم. تصمیمات مربوط به این حوزه در اتاق عملیات بررسی و اتخاذ می‌شود. در ادامه ارسال قاسمی، عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

فعالان حوزه کشاورزی گله‌مند هستند چون باید زمان زیادی را به این سامانه‌ها که با یکدیگر مرتبط نیستند، اختصاص دهند. عضو شورای گفتگوی اقتصاد به‌طور دقیق محاسبه و پرداخت می‌شود. البته جدول زمان‌بندی برای اجرای سیاست تک‌نرخی شدن ارز تدوین شده و با اولویت تامین کالاهای اساسی، سرمایه در گردش واحدها و تخصیص ارز اجرا می‌شود. همچنین افزایش سرمایه بانک کشاورزی برای تامین سرمایه در گردش طی چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

بازگشت صادرکنندگان رسمی به میدان تجارت

فعالان بخش خصوصی معتقدند که گرچه یکسان‌سازی نرخ ارز می‌تواند صادرات را از بی‌بست خارج کند و فرآیند تجارت را به صادرکنندگان رسمی بسیار، اما بدون کنترل هم‌زمان بازار آزاد، ریسک پایداری شفاف‌سازی و تنش در قیمت کالاهای اساسی همچنان بالا است. به گفته آنها تجربه گذشته نشان داد ارز بازارهای هرگز به قیمت مصرف‌کننده منتقل نشد و کالاها با قیمت واقعی ارز آزاد به سفره مردم می‌رسید. در این باره آری صادق‌نایب‌رئیس کمیسیون صنعت اتاق بازرگانی ایران، در گفتگو با «دنیای اقتصاد» گفت: در این نشست دو مساله کلیدی در بحث ارز و تجارت مطرح شد: نخست، تک‌نرخی شدن ارز که برای صادرات یک گام مثبت تلقی می‌شود. پیش از این، تولیدکنندگان مواد اولیه را با نرخ ارز آزاد تهیه می‌کردند و موظف بودند ارز حاصل از صادرات را در سامانه‌های بانک مرکزی یا نرخی باینترن تحویل دهند. این شکاف، هزینه تمام‌شده صادرات را غیرواقعی و سنگین می‌کرد، توان رقابت را از صادرکنندگان رسمی می‌گرفت و عملاً آنها را از میدان خارج می‌کرد. نتیجه این سیاست، عقب‌نشینی صادرکنندگان شناسنامه‌دار و انتقال جریان صادرات به مسیرهای غیررسمی بود. در این شرایط صادرات به دست افرادی سپرده می‌شد که قصد بازگشت ارز به چرخه اقتصادی کشور را نداشتند و اختلال نرخ برای آنها موضوعیتی پیدا نمی‌کرد. او ادامه داد: این روند هم بازارهای کشور را بی‌ثبات و پرریسک و اعتبار تجارت رسمی را تخریب می‌کرد. همچنین کشور را با بحران بزرگ بازگشت ارز مواجه کرد. اکنون که دولت به جمع‌بندی تک‌نرخی رسیده و شجاعت اجرای آن را نشان داده است، بخش خصوصی امیدوار است که دولت مدیریت بازار را نیز به‌صورت هم‌زمان پیش ببرد تا نرخ آزاد دوباره از مسیر تعادلی فاصله نگیرد و شکاف ارزی پایدار و مزمن نشود.

پاییز بورس بهاری شد

۶ فر حناز نعمتی -بازارهای مالی در فصل پاییز، تحت تأثیر افزایش انتظارات تورمی، شاهد ر کوردشکنی‌های متوالی بودند.

شاخص کل بورس در سومین فصل سال با اتکا به رشد نرخ دلار و بهبود چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها، بازدهی بیش از ۵۲درصد را ثبت کرد و در صدر جدول بازدهی بازارهای دارایی در این دوره قرار گرفت. با این حال، افق‌های زمانی ۹ماهه و سالانه، همچنان طلای ۱۸عیار پشتپاز بازارهاست. بررسی‌ها نشان می‌دهد تحولات سیاسی و اقتصادی از ابتدای سال، طلای ۱۸عیار را با بازدهی ۶۷درصدی در ۹ماه گذشته به صدرنشین بازارها تبدیل کرده است. پس از آن، بازارهای سکه و سهام در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

در بازه ۱۲ماهه نیز طلای ۱۸عیار با ثبت بازدهی ۱۷۶درصدی، مجددا جایگاه نخست را به خود اختصاص داده است. بورس در این دوره زمانی،

پس از انواع سکه و دلار، در رتبه ششم بازارهای پربازده یکسال اخیر قرار دارد. با این آمارها به نظر می‌رسد که سرمایه‌گذاران در فصل پایانی برای

سرمایه‌گذاری در بازار طلا یا بورس مردد باشند.

پروانه کبهر : آذرماه برای بورس تهران بهترین ماه سال بود. شاخص کل با صعود ۲۳ درصدی در نهمین ماه سال توانست در رتبه سوم جدول کسب بازدهی بازارهای دارایی داخلی قرار گیرد و برای نخستین بار در تاریخ وارد کانال ۳میلیون و ۹۰۰ هزار واحدی شود. این رشد ادامه مسیر صعودی پاییز بود؛ فصلی که شاخص کل با ثبت بازدهی ۵۲ درصدی، گوی سبقت بازگشت اقبال سرمایه‌گذاران حقیقی، تشدید انتظارات تورمی و رشد

قیمت دلار از مهم‌ترین محرک‌های بورس در این مسیر بودند. پس از اصلاح و عقب‌نشینی تابستان، بازار سهام با عبور از سقف‌های تاریخی، توانست مسیر صعودی خود را تثبیت کند و جایگاه خود را به عنوان یکی از مهم‌ترین گزینه‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران تحکیم کند.

رشد ۲۳ درصدی شاخص کل در آذر

سومین ماه پاییز در حالی به پایان رسید که در این ماه، همه بازارهای دارایی داخلی با افزایش قیمت همراه بودند. نیم‌سکه ۲۷ درصد رشد را در این ماه تجربه کرد؛ ربع‌سکه با ۲۵ درصد افزایش قیمتی، جایگاه دوم را به خود اختصاص داد و شاخص کل بورس نیز با صعود ۲۳ درصدی در

چرخش نقدینگی میان طلا و سهام

شاخص کل بورس تهران در دومین روز معاملاتی هفته و ۱۶ روز معاملاتی به طور مداوم روند رو به رشد و مثبتی را از خود به جا گذاشته است و به مرز ۳میلیون و ۹۰۰ هزار واحد نزدیک می‌شود. به نظر کارشناسان و فعالان بازار سرمایه، این رشد به دلیل جاماندگی بازار سهام نسبت به سایر بازارها و حمایت‌های دولت از بازار سهام است. این انتظارات مثبت روند رشد خود را در ارزش معاملات و ورود پول قابل توجه نشان می‌دهد. به نظر فعالان بازار سرمایه، متغیرهای مثبت، خود را در قیمت سهام نشان داده‌اند و احتمال اصلاح بازار سهام و ایجاد تنفس برای تداوم روند صعودی دور از ذهن نیست

پیام دولت به بازار سرمایه

محمدرضا بیک‌زاده‌مقدم، کارشناس بازار سرمایه وضعیت بازار سهام را با دو اتفاق مرتبط دانست که اثر مثبتی بر آن گذاشته است. وی گفت: اولین موضوع، افزایش نرخ ارز بازار توافقی است. نرخ دلار نیمایی که حدود یک سال در محدوده ۷۰ هزار تومان ثابت مانده بود، مدتی است حرکت خود را آغاز کرده و به حدود ۷۸ هزار تومان رسیده است. انتظار بازار این است که این نرخ به تدریج به نرخ دلار دوم نزدیک شود و حتی به محدوده ۱۰۰ هزار تومان برسد. این اتفاق می‌تواند اثر بسیار مثبتی بر صنایع مختلف بازار سرمایه داشته باشد، به‌ویژه صنایعی مانند پالایشی‌ها که محاسبات سود و زیان آنها بر مبنای نرخ نیما انجام می‌شود.

وی به‌ موضوع دوم که اهمیت بالایی دارد، اشاره کرد: نگاه دولتمردان و حاکمیت به بازار سرمایه مثبت است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، وزیر اقتصاد در هفته‌های اخیر حمایت‌هایی از بازار انجام داده و به‌طور مشخص به دنبال سوق دادن سرمایه‌ها به سمت بازار سرمایه است. همچنین حضور معاون اول رئیس‌جمهور و ناوخته شدن رنگ معاملات در بورس تهران، پیام روشنی دارد؛ اینکه دولت انتظار دارد شرکت‌ها به‌درستی فعالیت کنند، وضعیت بنگاه‌ها مناسب باشد و در نهایت اقتصاد کشور به رونق برسد. وی افزود: نشانه‌های دیگری هم از این رویکرد دیده می‌شود. برای مثال، افزایش نرخ دارویی‌ها که صنعت دارو مدت‌ها با مشکلات جدی درگیر بود، باعث شده برخی شرکت‌های این گروه شرایط بهتری را تجربه کنند و بخشی از فشارهای گذشته جریان شود.

تداوم رشد یا اصلاح بازار سهام یکی از پرسش‌های سرمایه‌گذاران در وضعیت فعلی بازار سهام است، به نظر بیک‌زاده‌مقدم، روند بازار سهام صعودی است. وی گفت: بازار همچنان جای رشد دارد، اما باید توجه داشت‌ که پس از یک دوره رشد مناسب، اصلاح نیز بخشی طبیعی از مسیر بازار است. در روندهای صعودی، اصلاح‌ها نه‌تنها منفی نیستند، بلکه برای

نبض شکننده صنعت پتروشیمی

صنعت متانول به‌عنوان یکی از بخش‌های کلیدی زنجیره پتروشیمی کشور، نقشی تعیین‌کننده در تأمین مواد اولیه صنایع پایین‌دستی و توسعه بازار سرمایه ایفا می‌کند. این صنعت علاوه بر جایگاه خود در تولید محصولات پایه شیمیایی، به‌واسطه ظرفیت‌های صادراتی و نقش آن در ایجاد درآمدهای ارزی، از اهمیت راهبردی برخوردار است. با وجود ظرفیت تولید قابل توجه و رشد تقاضای جهانی برای متانول به‌عنوان ماده‌اولیه سوخت‌های پاک و فرآورده‌های شیمیایی، فعالان این حوزه همچنان با مجموعه‌ای از چالش‌های عملیاتی و ساختاری مواجه هستند. چالش‌هایی نظیر ناپایداری در تأمین خوراک، نوسانات قیمت‌های داخلی و جهانی، محدودیت‌های صادراتی ناشی از تحریم‌ها و کمبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل، روند توسعه این صنعت را با پیچیدگی‌های قابل‌توجهی همراه کرده‌است.

در شرایطی که بازار سرمایه به‌دنبال فرصت‌های سرمایه‌گذاری پایدار و کم‌ریسک‌تر است، شناخت دقیق این مشکلات و ارائه راهکارهای اجرایی برای ارتقای عملکرد صنعت متانول ضروری اجتناب‌ناپذیر به‌نظر می‌رسد.

اختصاص دارد. بورس به‌رغم عملکرد ضعیف‌تر نسبت به هر گرم طلای ۱۸ عیار و سکه امامی، در قیاس با دلار بازار آزاد، نیم‌سکه و ربع‌سکه عملکرد بهتری از خود برجا گذاشته است. قیمت دلار نیز در ۹ ماه نخست سال جاری با رشد ۲۲ درصدی همراه شد.

پشت پرده اقبال به بورس

پس از جهش ۲۰ درصدی در ابتدای سال، شاخص کل بورس تهران وارد فرآیند اصلاح شد و پس از آن جنگ ۱۲ روزه نیز مزید بر علت شد تا شاخص کل بورس تهران کاهش بیشتری را متحمل شود و در اوایل شهریورماه تا محدوده ۲میلیون و ۳۹۵ هزار واحدی عقب‌نشینی کند. این اصلاح که در بسستر افزایش تردیدها و بازگشت موقت ریسک‌های سیستماتیک رخ داد؛ موجب شد بخشی از هیجان صعودی بازار تخلیه شود و نماگر اصلی بازار سهام برای مدتی در مسیر نوسانی قرار گیرد. با این حال، این عقب‌نشینی نه تنها به معنای پایان روند صعودی نبود، بلکه زمینه شکل‌گیری یک موج جدید رشد در بازار سهام را فراهم کرد. از اوایل شهریور ماه، بازار سهام به تدریج وارد روند صعودی پایدار شد؛ روندی که در نهایت به فتح قله تاریخی ۳میلیون و ۲۵۲ هزار واحدی ثبت‌شده در اواخر اردیبهشت ماه انجامید.

عبور شاخص کل از این سطحی که برای ماه‌ها به‌عنوان یک مقاومت مهم تلقی می‌شد، نشانه‌ای از تغییر فاز انتظارات فعالان بازار بود. اهمیت این رخداد از آن جهت است که بازار نه تنها توانست سقف قبلی خود را بازپس بگیرد، بلکه پس از عبور از آن نیز در سطوح جدید به پیشروی ادامه داد و در پایان فصل پاییز، کارنامه خود را با ثبت عدد ۳میلیون و ۸۹۸ هزار واحدی به پایان رساند. یکی از مهم‌ترین محرک‌های رشد بازار سهام در پاییز، افزایش قیمت دلار در بازار آزاد و تشدید انتظارات تورمی بود. رشد نرخ ارز که همواره به عنوان یکی از متغیرهای اثرگذار بر سودآوری اسمی شرکت‌های بورسی شناخته می‌شود، بار دیگر توجه سرمایه‌گذاران را به بازار سهام جلب کرد. در چنین شرایطی، بورس توانست از فضای تورمی موجود به نفع خود بهره‌برداری کند و در مسیر صعودی قرار گیرد؛ مسیری که همزمان با رشد ارزش معاملات و افزایش مشارکت معامله‌گران همراه بود.

در کار این عوامل، نباید از یک واقعیت ساختاری غافل شد. بازار سهام در سال‌های گذشته با نوعی جاماندگی معنادار نسبت به تورم عمومی، نرخ ارز و سایر بازارهای موازی مواجه بوده است. این جاماندگی باعث شد بورس، در مقایسه با بازارهایی نظیر ارز، طلا و مسکن، از بیشترین پتانسیل نسبی برای رشد برخوردار باشد. در ماه‌های اخیر و با کم‌رنگ‌تر شدن سایه ریسک‌های سیستماتیک در کشور و بهبود نسبی فضای انتظارات، این پتانسیل نهفته به تدریج فعال شد. ماحصل این شرایط، بازگشت اقبال سرمایه‌گذاران حقیقی به بازار سهام بود. این امر خود را در افزایش ارزش معاملات و تحرک بیشتر سرمایه‌گذاران نشان داد. در چنین فضایی، شاخص‌های سهامی توانستند قله‌های قبلی خود را ارتقا دهند و تصویری تازه از توان رشد بازار سرمایه ترسیم کنند. هرچند تداوم این مسیر همچنان به متغیرهای کلان، به‌ویژه تحولات سیاستگذاری اقتصادی و مدیریت ریسک‌های سیستماتیک وابسته است، اما آنچه در پاییز رقم خورد، بار دیگر جایگاه بورس را به عنوان یکی از مهم‌ترین گزینه‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران برجسته کرد.

روی خوش بورس به سرمایه‌گذاران

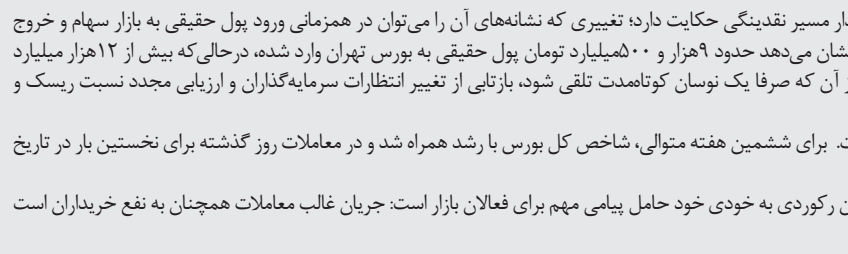
در مورد روند صعودی بورس تهران، علیرضا خان‌محمدی، کارشناس بازارهای مالی در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» اظهار کرد: بازار سرمایه پس از مدت‌ها، بار دیگر روی خوش خود را به فعالان نشان داده و در هفته‌های اخیر شاهد ثبت روزهای سبز و بهبود محسوس فضای معاملات بوده‌ایم. این تغییر مسیر را نمی‌توان صرفاً به هیجانات کوتاه‌مدت نسبت داد، بلکه مجموعه‌ای از تصمیمات و اصلاحات بنیادین در حوزه سیاستگذاری اقتصادی و بازار سرمایه، چشم‌اندازی مثبت از بورس را ترسیم کرده است.

به گفته این کارشناس، یکی از مهم‌ترین محرک‌های اخیر بازار، تغییر سازوکار عرضه ارز شرکت‌های صادرات‌محور و فاصله گرفتن از نرخ مطلق و سرکوب‌شده است. امکان عرضه ارز در سطوح قیمتی بالاتر، نه‌تنها سودآوری شرکت‌های صادراتی را تقویت می‌کند، بلکه می‌تواند به بهبود وضعیت عرضه ارز در اقتصاد نیز کمک کند. این موضوع، به‌ویژه برای شرکت‌هایی که پیش‌تر به دلیل جذاب نبودن نرخ‌ها، در عرضه ارز تعلل می‌کردند، یک سیگنال مثبت و اثرگذار محسوب می‌شود.

او در ادامه افزود: در کنار این عامل، تسهیل فرآیند افزایش نرخ محصولات شرکت‌ها نیز نقش مهمی در بهبود چشم‌انداز سودآوری بنگاه‌ها ایفا کرده است. در شرایط تورمی اقتصاد، امکان انتقال بخشی از هزینه‌ها به قیمت فروش، به شرکت‌ها کمک می‌کند تا حاشیه سود خود را حفظ کرده و از فشارهای عملیاتی عبور کنند؛ موضوعی که در سال‌های گذشته به‌مراتب محدودتر بود. همچنین کشف قیمت رقابتی در بورس کالا، به‌ویژه برای صنایع فلزی و فولادی، به شفافیت بیشتر درآمدها و تقویت جریان سودآوری منجر شده است.

علیرضا خان‌محمدی با بیان اینکه مجموع این عوامل باعث شده بازار سرمایه در سطوح فعلی از منظر سودهای قابل تحقق، همچنان ارزنده ارزیابی شود، اظهار کرد: به نظر می‌رسد با تثبیت این شرایط، نگاه فعالان بازار به‌تدریج از سودهای جاری به سمت چشم‌انداز سودآوری سال آینده معطوف شود. سرمایه‌گذاری هوشمندانه مستلزم در نظر گرفتن ریسک‌ها و عوامل منفی بالقوه نیز هست. فروش اوراق بدهتی در صورت، به‌ویژه در شرایط تشدید کسری بودجه و کاهش درآمدهای نفتی، می‌تواند فشار قابل‌توجهی بر نقدینگی بازار وارد کند. افزایش انتشار اوراق، احتمال بالا رفتن نرخ بهره را تقویت کرده و در کنار سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی، می‌تواند هزینه تأمین مالی شرکت‌ها را افزایش دهد. از سوی دیگر، برنامه عرضه اولیه حداقل ۲۰ شرکت تا پایان سال، در صورت نبود سازوکار شفاف و تدبیری، ریسک جدی نقدینگی از بازار آورده را به همراه دارد.

این کارشناس با اشاره به چالش‌های پیش‌روی بازار سرمایه اظهار کرد: چالش‌های مزمن حوزه انرژی، اعم از محدودیت برق در تابستان و گاز در زمستان، همچنان تهدیدی جدی برای تولید و سودآوری شرکت‌ها محسوب می‌شود. در نهایت، متغیرهای بیرونی همچون تحولات بودجه‌ای، سیاست‌های مالی دولت، شرایط دیپلماتیک و نوسانات بازارهای جهانی کالا نیز می‌توانند همزمان نقش محرک یا ریسک را برای بازار ایفا کنند. بنابراین، هرچند چشم‌انداز کلی بازار سرمایه بهبود یافته و نشانه‌های مثبتی از بازگشت اعتماد دیده می‌شود، اما تداوم این مسیر صعودی، بیش از هر چیز به مدیریت صحیح ریسک‌ها و ثبات در سیاستگذاری اقتصادی وابسته خواهد بود.

بررسی رفتار سرمایه‌گذاران در بازارهای دارایی طی روزهای اخیر، از تغییر معنادار مسیر نقدینگی حکایت دارد؛ تغییری که نشانه‌های آن را می‌توان در همزمانی ورود پول حقیقی به بازار سهام و خروج سرمایه از صندوق‌های طلا مشاهده کرد. داده‌های معاملات ۱۱ روزه کاری گذشته نشان می‌دهد حدود ۹هزار و ۵۰۰هلیلیارد تومان پول حقیقی به بورس تهران وارد شده، درحالی که بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان سرمایه حقیقی از صندوق‌های طلا خارج شده است. این جابه‌جایی، بیش از آن که صرفاً یک نوسان کوتاه‌مدت تلقی شود، بازتابی از تغییر انتظارات سرمایه‌گذاران و ارزیابی مجدد نسبت ریسک و بازده در بازارهای موازی است.

بورس تهران طی هفته‌های اخیر، روندی صعودی و کم‌سابقه را تجربه کرده است. برای ششمین هفته متوالی، شاخص کل بورس با رشد همراه شد و در معاملات روز گذشته برای نخستین بار در تاریخ فعالیت خود، به محدوده ۳میلیون و ۹۰۰ هزار واحدی رسید؛

هرچند در دقایق پایانی بازار، این سطح روانی حفظ نشد. با این حال، ثبت چنین رکوردی به خودی خود حامل پیامی مهم برای فعالان بازار است. جریان غالب معاملات همچنان به نفع خریداران است و موتور انتظارات صعودی، دست کم در کوتاه‌مدت، خاموش نشده است.

تداوم و پایداری روند صعودی ضروری‌اند و به بازار کمک می‌کنند نفس تازه کنند. در کنار این عوامل مثبت، یک پارامتر مهم هم وجود دارد که می‌تواند نقش ترمز را برای رشد قیمت سهام ایفا کند و آن نرخ بهره است. افزایش نرخ بهره به سطوح بالا، نکته‌ای منفی برای بازار سهام محسوب می‌شود و می‌تواند باعث شود سرعت رشد قیمت‌ها کاهش پیدا کند و روند صعودی با شیب ملایم‌تری ادامه یابد.

رشد بیشتر در انتظار بورس؟

امیرحسین قزوینیان، کارشناس تحلیل بازار سرمایه به ارزیابی فصلی و ماهانه بازار سهام پرداخت و گفت: بازار سهام طی ۴ ماه گذشته با رشد مناسبی همراه بوده و توانسته خود را به سطح ۳میلیون و ۹۰۰ هزار واحد برساند. از دلایل این رشد می‌توان انتظارات نسبت به رشد دلار نیما و انتقال ارز شرکت‌ها به تالار دوم، کاهش نسبی ریسک‌های سیاسی و اقدامات حمایتی دانست. اما در شرایط فعلی به‌نظر می‌رسد بازار متغیرهای مثبت را پیشخور کرده و اثرات مثبت متغیرها در قیمت‌ها لحاظ شده است و نمی‌توان انتظار رشد بالاتری را داشته باشیم و حتی بازار با متغیرهای فعلی کمی در محدوده بیش ارزش‌گذاری قرار دارد. در حال حاضر مهم‌ترین عاملی که می‌تواند بازار سهام را تحت‌الشعاع قرار دهد شرایط بودجه سال آینده است که در همین هفته به مجلس ارائه خواهد شد. با توجه به صحبت‌های وزیر اقتصاد مبنی بر کسری بودجه نزدیک به صفر، کنترل تورم در سال آینده و کاهش فشار به بانک مرکزی، باید منتظر ماند و دید متغیرهای اثرگذار بودجه سالال ۱۴۰۵ چه سیاستی را

بورس و بانک

چهارشنبه ۱۷ دی ماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۳۸ www.marzeghtesad.ir

▼ چرخش نقدینگی میان طلا و سهام

بررسی رفتار سرمایه‌گذاران در بازارهای دارایی طی روزهای اخیر، از تغییر معنادار مسیر نقدینگی حکایت دارد؛ تغییری که نشانه‌های آن را می‌توان در همزمانی ورود پول حقیقی به بازار سهام و خروج سرمایه از صندوق‌های طلا مشاهده کرد. داده‌های معاملاتی ۱۱ روزه کاری گذشته نشان می‌دهد حدود ۹هزار و ۵۰۰هلیلیارد تومان پول

حقیقی به بورس تهران وارد شده، درحالی که بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان سرمایه حقیقی از صندوق‌های طلا خارج شده است. این جابه‌جایی، بیش از آن که صرفاً یک نوسان کوتاه‌مدت تلقی شود، بازتابی از تغییر انتظارات سرمایه‌گذاران و ارزیابی مجدد نسبت ریسک و بازده در بازارهای موازی است.

بورس تهران طی هفته‌های اخیر، روندی صعودی و کم‌سابقه را تجربه کرده است. برای ششمین هفته متوالی، شاخص کل بورس با رشد همراه شد و در معاملات روز گذشته برای نخستین بار در تاریخ فعالیت خود، به محدوده ۳میلیون و ۹۰۰ هزار واحدی رسید؛

هرچند در دقایق پایانی بازار، این سطح روانی حفظ نشد. با این حال، ثبت چنین رکوردی به خودی خود حامل پیامی مهم برای فعالان بازار است: جریان غالب معاملات همچنان به نفع خریداران است و موتور انتظارات صعودی، دست کم در کوتاه‌مدت، خاموش نشده است.

این رشد معتمد در شرایطی رقم خورده که

بازار سهام طی ماه‌ها و حتی سنوات گذشته، از منظر بازدهی نسبت به دلار، تورم عمومی و برخی بازارهای موازی نظیر طلا دچار جاماندگی محسوسی شده بود. همین فاصله بازدهی، اکنون به یکی از مهم‌ترین محرک‌های بازگشت توجه سرمایه‌گذاران به بورس تبدیل شده است.

نقش دلار و انتظارات تورمی

رسیدن نرخ ارز به سطوح تاریخی در ماه‌های

اخیر، نقش کلیدی در احیای تقاضا برای سهام ایفا کرده است. افزایش نرخ دلار، به ویژه برای شرکت‌های صادرات‌محور و بنگاه‌هایی که درآمد ارزی دارند، به منزله بهبود چشم‌انداز سودآوری تلقی می‌شود.

از سوی دیگر، تشدید انتظارات تورمی نیز موجب شده بازار سهام بار دیگر به عنوان یکی از ابزارهای پوشش ریسک تورم مورد توجه قرار گیرد. در چنین فضای، سرمایه‌گذاران خرد که پیش‌تر به دلیل نااطمینانی‌های سیاسی و نوسانات فرسایشی بازار، از بورس فاصله گرفته بودند، به تدریج در حال بازگشت هستند. ورود بیش از ۹همت پول حقیقی طی تنها ۱۱ روزه معاملاتی، مؤید همین تغییر رفتار است؛ هرچند این رقم در مقیاس خروج‌های انباشته‌شده سالانه، همچنان محدود به نظر می‌رسد.

از اوج اقبال تا شناسایی سود

در نقطه مقابل، صندوق‌های طلا که در ماه‌های گذشته مقصد اصلی سرمایه‌های خرد بودند، این روزها با موج خروج پول مواجه شده‌اند. تداوم رشد بهای دلار و صعود اونس جهانی طلا در سال جاری، زمینه‌ساز یک رالی پرقدرت در بازار طلا شد؛ در رالی مذکور، میزان سرمایه حقیقی وارد‌شده به صندوق‌های طلا از ابتدای سال، در میانه ۶۳ ارز ماه به حدود ۶۳ همت رسید.

بااین‌حال، همین رشد سریع و مستند، زمینه شناسایی سود را نیز فراهم کرد. بخشی از سرمایه‌گذاران با این تصور که صندوق‌های طلا به سطوحی نزدیک به اشباع خرید رسیده‌اند و احتمال اصلاح قیمتی در کوتاه‌مدت وجود دارد، اقدام به خروج سرمایه کردند. نتیجه این رفتار، خروج بیش از ۱۲ همت پول حقیقی از صندوق‌های طلا طی ۱۰ روز معاملاتی اخیر و ثبت نهمین روز متوالی خروج پول در معاملات روز گذشته است.

آیا چرخش نقدینگی پایدار است؟

با وجود نشانه‌های مثبت در جریان ورود پول به بورس، بررسی تصویر کلان‌تر بازار نشان می‌دهد که هنوز نمی‌توان از یک تغییر روند قطعی سخن گفت. تراز پول حقیقی در بازار سهام از ابتدای سال، همچنان منفی است و مجموع خروج سرمایه حقیقی به حدود ۲۴همت می‌رسد.

این در حالی است که در چهارم شهریورماه، این رقم حتی از ۲همت نیز فراتر رفته بود. پس از ثبت کف قیمتی شاخص کل در اوایل شهریور، بازار سهام وارد فاز صعودی شد و به تدریج با بازگشت بخشی از سرمایه‌های خرد، از شدت این خروج انباشته کاسته شد. بنابراین، ورود پول در هفته‌های گذشته، بیش از آن که نشانه ورود سرمایه‌های تازه و گسترده باشد، حاصل بازگشت تدریجی بخشی از سرمایه‌گذاران پیشین است.

چشم‌انداز پیش رو

پایداری این چرخش نقدینگی، به متغیرهای متعددی وابسته است. ثبات نسبی در سیاست‌های اقتصادی، چشم‌انداز نرخ ارز، وضعیت سودآوری شرکت‌ها و البته رفتار بازارهای رقیب، همگی در تعیین مسیر آتی سرمایه‌ها نقش آفرین خواهند بود. اگر بورس بتواند علاوه بر رشد شاخص، نشانه‌هایی از بهبود کیفیت معاملات، افزایش عمق بازار و تقویت اعتماد عمومی ارائه دهد، احتمال تداوم ورود پول حقیقی افزایش خواهد یافت. در مقابل، هرگونه اصلاح شدید یا بازگشت نااطمینانی‌های سیاستگذاری، می‌تواند بار دیگر سرمایه‌ها را به سمت بازارهای کم‌ریسک‌تر یا دارایی‌هایی چون طلا سوق دهد. آنچه مسلم است، تحولات اخیر نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران خرد بیش از گذشته، به‌صورت پویا میان بازارها جابه‌جا می‌شوند.

▼ ضرورت توجه به کشاورزی ارگانیک

تامین بموقع و اقتصادی نهاده‌ها که معمولاً بذر، کود و سم هستند و سرمایه مالی و سرمایه انسانی نیز در صدر آنهاست، لازمه تولیدات کشاورزی، دامی و شیلات است. روشن است که بدون آب کافی و خاک مناسب، تولید حرفه‌ای اکثر محصولات کشاورزی ممکن نیست یا اینکه تولیدشان پرهزینه خواهد بود. بدون تامین بذر و نهال، بدون تامین کود چه در نظام ارگانیک و چه در نظام‌های تولید رایج، تولید با عملکرد اقتصادی به‌ندرت قابل تصور است و همه اینها بدون احترام و لحاظ سرمایه اجتماعی، حرمت به پیشکسوتان و دانش بومی و تامین نیازهای سرمایه‌ای آن دشوار خواهد بود. لذا قبل از بیان انتظارات از کشاورزان و حتی کشت و صنعت‌های بزرگ، انتظار می‌رود بانک‌ها و سرمایه‌گذاران کلان که نیروی انسانی تحصیلکرده و امکانات، سرمایه‌ها و ارتباطات دارند، گام های مناسب و متناسب با شرایط طبیعی و شرایط اقتصادی خاص پیشنهاد و اجرایی کنند؛ چراکه شاید اگر در شرایط مطلوب تمرین کشاورزی ارگانیک کرده بودیم، امروز وابستگی کمتری به نهاده‌های غیرارگانیک داشتیم.

مفهوم و اصول چهارگانه ارگانیک، عبارت از انصاف، سلامت، مراقبت و اکولوژی است. یکی از اصول کشاورزی ارگانیک، اصل انصاف است، یعنی محصولات باید نه گران باشد و نه ارزان؛ بلکه لازم است که قیمت آنها یک رقم منصفانه باشد. در نظام تولید ارگانیک، درس‌های جالبی نه‌تنها برای کشاورزی و صنعت بلکه برای قوام سرمایه‌اجتماعی و حتی حاکمیت و منطقه‌نفته‌است که برای عبور از شرایط خاص اقتصادی و طبیعی (خشکسالی) می‌توان از آن بهره برد. شاید محصول ارگانیک را گران بخرند تا تولیدکننده ارگانیک را تشویق کنند، اما گران‌فروشی آن اصل انصاف را خدشده‌ار کرده و محصول را از ارزش اخلاقی ارگانیک خارج می‌کند. واسطه‌های ضاعف در نظام ارگانیک اصولی، قابل‌قبول نیست؛ دلیل این امر آن است که اضافه شدن واسطه‌ها به چرخه عرضه و تقاضا سبب گرانی می‌شود و همین اصل انصاف را خدشده‌ار می‌کند. به‌مهر حال، هر گاه محصولی به مقدار نیاز بازار تولید یا تامین شود، انگیزه برای افزایش قیمت پیدا شده و به عبارتی مکانیسم‌های عرضه و تقاضا می‌تواند سبب گرانی آن بشود. این مطلب الزاما به معنای گران بودن تولید نیست، کما اینکه تولیدکنندگانی که می‌شناسیم، عمداً با تصاف‌اند و رعایت مشتری‌ان شناخته‌شده خود را می‌کنند. شاید در‌اجل اصولی، حتی در این شرایط طبیعی و اقتصادی، تولید ارگانیک بیشتر است، اما ابتدا جامعه یا حداقل افشاری از جامعه به محصولات ارگانیک باید توجه بکنند تا تولیدکننده و واردکننده به فکر تولید یا تامین بیشتر محصولات ارگانیک بیفتند.

طبق آخرین آمار در سال ۲۰۲۳، ایران در سطحی حدود ۱۵هزار هکتار کشت ارگانیک (حدود یک‌هزارم سطح کشاورزی کشور) داشته است که حدود ۱۵۰ تن از تولید آنها صادر شده و باقی‌ی در ایران مصرف شده است. از زیایی‌های پژوهشی نشان می‌دهد هنوز شور و شوق لازم در بین مصرف‌کنندگان در داخل کشور شکل نگرفته است، لذا محصولات ارگانیک به قصد صادرات و برای جوامع صادراتی تولید می‌شود؛ مانند صادرکنندگان پیسته ارگانیک، انار ارگانیک، خرمای ارگانیک، سماق ارگانیک.

معدود تولیدکنندگانی که خود را ملزم به تولید ارگانیک برای جوامع داخلی می‌بینند، به دلایل موجه و ناموجه چندان مورد تشویق قرار نمی‌گیرند چند شایکلر ایرانی محصول ارگانیک به چند سبک به تولید و عرضه یرنج از سال می‌پردازند که در مقالهای در پنجاهمین کتاب تاسیس فدراسیون جنبش‌های بین‌المللی ارگانیک در کروجنوبی در ۲۰۲۲ مقایسه شدند. به‌علاوه روش‌های تولید ارگانیک، امروزه مجهز به نهاده‌های بیولوژیک هستند و حتی می‌توانند در شرایطی عملکرد را افزایش دهند، چرا که از سموم شیمیایی که درصدی از محصول را کاهش می‌دهند اما از آن محافظت می‌کنند در این روش تولید ارگانیک استفاده نمی‌شود.

برخی نهاده‌های لازم برای این نظام تولید منظم و درخور و تحسین را بهتر است بیشتر بشناسیم؛ عوامل کنترل بیولوژیک، کودهای معدنی مجاز در ارگانیک مانند کود معدنی گوردی برای اصلاح خاک و ایجاد محیط مناسب برای فعالیت موجودات زنده در خاک، به‌خصوص کرم خاکی در سبایه کشاورزی حفاظتی که از قطرات آب در خاک حراست می‌کند، زمینه را برای تولید دانش‌بینان ارگانیک با توجه به شرایط جدید قیمت‌ها فراهم می‌کند.

توجه به تحقیق و توسعه شایسته مبتنی بر روش‌های درست ارگانیک، کنترل بیولوژیک، کودهای سبز، کودهای بیولوژیک و کاهش مصرف سموم برای در دستور کار باشد و برنامه اِلاذی وزیر وقت کشاورزی در ۱۳ اسفند ۱۳۹۰ کماکان می‌تواند مبنای کار باشد؛ تولید سبوای ارگانیک می‌تواند زمینه ساز تولید مرغ ارگانیک و رسیدن به متوسط جهانی تولید ارگانیک و سهم از بازار صادرات بیش از ۱۳۰میلیاردیورویی جهان ارگانیک و بازار ۲۰۳۰ که قرار است اروپا ۲۵میلیارد تنه و تامین محصولات غذایی را از منابع ارگانیک تامین کند، باشد. به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاری بیشتر در تحقیق و توسعه کشاورزی ارگانیک در سطح ملی و منطقه‌ای، توسعه انواع محصولات‌مناسب و گسترش نیازمندی‌های آموزشی کشاورزان مورد نیاز است. با سرمایه‌گذاری در حد لازم و کافی، روش‌های کشاورزی نواورانه مانند آگرواکولوژی و بهبود پایداری و انعطاف‌پذیری در برابر تغییرات اِی‌سوی‌هایی باید بیشتر مدنظر قرار گیرد.

چرا خودرو به مدار دارایی باز گشت؟

ک بیتا حسن پور – بازار خودرو بار دیگر به یکی از عرصه‌های بروز نااطمینانی اقتصادی در کشور تبدیل شده‌است؛ بازاری که در آخرین ثبت‌نام خودرو با ثبت تقاضای بیش از ۱۰میلیون نفر، به‌عنوان یک «پناهگاه دارایی» مورد توجه قرار گرفته‌است.

علاوه‌بر گزارش‌های تحلیلی چند روز پیش در مورد التهابات بازار خودرو، این‌بار به سراغ اقتصاددانان رفته و از منظر اقتصادی به هجوم متقاضیان خودرویی پرداخته است. به اعتقاد بسیاری از اقتصاددانان جهش کم‌سابقه تقاضا و تداوم رشد قیمت‌ها، بیش از آنکه ریشه در نیاز واقعی خانوارها داشته‌باشد محصول تورم مزمن، قیمت‌گذاری دستوری و سیاست‌های اقباضی پنهان دولت است.

به باور اقتصاددانان در شرایطی که ثبات از متغیرهای کلان اقتصادی رخت برسته‌ست، چنین رفتارهایی نیز قابل‌پیش‌بینی است. به این‌ ترتیب به‌نظر می‌رسد که این سطح از استقبال، بیش از آنکه به نیاز واقعی خانوارها برای خرید خودرو مرتبط باشد، بازتاب شرایطی است که در آن بی‌ثباتی اقتصادی، رفتار بازیگران بازار را به‌طور معناداری دگرگون کرده‌است. آنچه مشخص است در اقتصادی که تورم مزمن، نوسانات ارزی و نااطمینانی نسبت به آینده قیمت‌ها به یک وضعیت پایدار تبدیل‌شده، پول ملی به‌تدریج کارکرد خود به‌عنوان ابزار حفظ ارزش را از دست می‌دهد. در چنین فضای، تصمیم‌گیری اقتصادی نه بر پایه مصرف، بلکه با هدف نگهداری دارایی در برابر کاهش قدرت خرید شکل می‌گیرد. خودرو نیز در این میان، به‌عنوان یکی از در دسترس‌ترین کالاهای بادوام، جایگاهی فراتر از یک وسیله‌حمل‌ونقل پیدا کرده و به پناهگاهی برای خروج از ریال بدل شده‌است.

بر این اساس تقاضای میلیونی در بازار خودرو را می‌توان در دو مسیر هزهمان تحلیل کرد. مسیر نخست، شکاف قیمتی میان کارخانه و بازار آزاد است؛ شکافی که به‌واسطه قیمت‌گذاری دستوری ایجادشده و بازدهی تقریباً تضمین‌شده‌ای را پیش‌روی متقاضیان غیرمصرفی قرار می‌دهد. در این شرایط، خرید خودرو نه یک انتخاب صرفی، بلکه فرصتی برای کسب سود بدون‌ریسک تلقی می‌شود. مسیر دوم اما عمیق‌تر است؛ انگیزه‌ای که از دل تورم و بی‌ثباتی برمی‌خیزد و افراد را به تبدیل سریع نقدینگی به دارایی‌های فیزیکی سوق می‌دهد.

بسیاری از اقتصاددانانی که با گفت‌وگو کردند، بر این باورند که سازوکار فروش خودرو به‌ویژه از طریق قرعه‌کشی نیز خود به عاملی تشدیدکننده در این فرآیند بدل شده‌است. قرعه‌کشی در ذات خود نشانه‌ای از کنترل شدید عرضه و فاصله‌گرفتن قیمت از سازوکار بازار است. زمانی که عرضه محدود و قیمت دستوری باشد، انحراف قیمتی اجتناب‌ناپذیر می‌شود و این انحراف، زمینه شکل‌گیری رانت و تقاضای مازاد را فراهم می‌کند. نتیجه چنین ساختاری، جذب تقاضایی است که بخش قابل‌توجهی از آن نه به نیت مصرف، بلکه با هدف مشارکت در یک بازی رانتی شکل گرفته‌است، اما بلوکه‌کردن پول در ثبت‌نامه‌ها در کوتاه‌مدت، آثار ظاهراً مثبتی به‌همراه داشته که ایران خودرو در محدودیت از ثبت‌نامه‌های خود حذف کرد.

بلوکه‌شدن منابع مالی میلیون‌ها متقاضی می‌توانست به جمع‌آوری نقدینگی سرگردان از سطح جامعه منجر شود و به‌طور موقت، فشار تقاضا و شتاب تورم را کاهش می‌داد.

البته این اثر کوتاه‌مدت نباید با حل مساله عمده اشتباه گرفته شود، چراکه این نقدینگی نه از چرخه اقتصاد خارج‌شده و نه به سمت فعالیت‌های مولد هدایت می‌شند، اما علاوه‌بر اثر کوتاه‌مدت ثبت‌نامه‌ها (که در صورت بلوکه‌کردن پول در بانک‌ها) در افق بلندمدت رشد تقاضا برای خودرو پیامدهای نگران‌کننده‌تری دارد. هدایت پس‌اندازهای خانوارها به سمت فرآیندهای غیرمولدی مانند قرعه‌کشی در خودرو، به‌معنای انحراف منابع از بخش تولید، بازار سرمایه و سرمایه‌گذاری‌های پایدار است. در چنین شرایطی نه عرضه خودرو افزایش می‌یابد و نه مشکل اصلی بازار و در مقابل چرخه رانت، سفته‌بازی و انتظارات تورمی بازتولید می‌شود.

بدین ترتیب آنچه اقتصاددانان در آن متفق‌القول به‌نظر می‌رسند این است که تقاضای کنونی در بازار خودرو نشانه‌ای از اختلالات عمیق در اقتصاد کلان است. تا زمانی که تورم مهار نشود، قیمت‌گذاری به منطق بازار بازنگردد و سیاست‌های عرضه اصلاح نشود، خودرو همچنان در نقش دارایی باقی

قیمت خودرو طبق تورم تولیدکننده بررسی می شود

شرکت‌های مدیریت دارایی در حل‌وفصل بحران بانکی در دنیا نقش ویژه‌ای دارند؛ این شرکت‌ها هم برای گزیر و هم برای احیای بانک‌های ناتراز مورد استفاده قرار می‌گیرند. آنها با تامین مالی و فروش دارایی‌های بد بانکی ترانزانه بانک‌ها را از این دارایی‌ها پاک می‌کنند. نکته قابل‌توجه حمایت دولتی برای ضمانت اوراق منتشرشده و تامین سرمایه این شرکت‌ها در اغلب تجارب جهانی است. طبق تجربه کشورهای شرق آسیا، تصمیم‌گیری به‌موقع برای بانک‌های ناتراز برای فروش دارایی‌های بد خود به شرکت مدیریت دارایی، تاثیر قابل‌توجهی بر احیا و حل‌وفصل بحران بانکی قبل از رسیدن به مرحله انحلال دارد. به‌گفته کارشناسان، تشکیل یک شرکت مدیریت دارایی در سطح ملی می‌تواند به گزیر و احیای بانک‌های کشور کمک کند.

راهکار رفع ناترازی بانکی پژوهشکده پولی و بانکی به‌نازگی گزارشی راجع به شرکت‌های مدیریت دارایی (Asset Management Companies)منتشر کرده و به اثر این شرکت‌ها در حل بدهی‌های بانکی پرداخته است.

ناترازی شبکه بانکی از جمله چالش‌های مهم کشور محسوب می‌شود و با رسیدن بانک آینده سابق به مرحله گزیر، بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. برای رفع بحران بانکی در جهان، شرکت‌های مدیریت دارایی جایگاه قابل‌توجهی دارند. شرکت‌هایی که با خرید یا تحویل گرفتن دارایی‌های بد بانکی، کمک شسایابی به احیا یا گزیر بانک‌های در حال انحلال انجام می‌دهند. اما این شرکت‌ها چه می‌کنند و چگونه با تامین مالی و فروش دارایی‌های بد بانکی به حل بحران بانکی و ناترازی بانک‌های کشور کمک می‌کنند؟

واسطه‌های برای حل بحران بانکی

احیای بانکی به اقداماتی گفته می‌شود که در مراحل اولیه بروز مشکل، برای بازگرداندن بانک به وضعیت سالم انجام می‌شود؛ مانند اصلاح مدیریت و بهبود ساختار بدون آنکه فعالیت بانک متوقف شود. اگر بحران شدیدتر شود، نهاد ناظر از گزیر بانکی استفاده می‌کند که در آن بانک به‌طور کنترل‌شده سامان‌دهی می‌شود، ممکن است مدیریت تغییر کند یا بخشی از دارایی‌ها و بدهی‌ها به بانک دیگر منتقل شود؛ اما هدف حفظ ثبات نظام بانکی و جلوگیری از سربایت بحران است. در مقابل، انحلال بانکی زمانی به‌کار می‌رود که بانک دیگر قابل نجات نباشد، در این حالت مجوز بانک لغو شده، دارایی‌های آن فروخته و بدهی‌ها تا حد امکان تسویه می‌شود و علا‌ فعالیت بانک پایان می‌یابد.

در گذشته یافتن روش‌های بهینه برای مدیریت مطالبات معوق بانکی، مساله‌ای مرتبط با اقتصادهای نوظهور و درحال توسعه بوده؛ اما از زمان بحران ۲۰۰۸، این امر به موضوعی مهم در کشورهای توسعه‌یافته نیز تبدیل شده است. شرکت‌های مدیریت دارایی به‌نوعی خود مطالبات معوق بانکی را مدیریت می‌کنند تا درآمد کسب‌کنند. شرکت‌های مدیریت دارایی دولتی آن دست از شرکت‌هایی هستند که برای حذف مطالبات معوق بانکی از ترانزانه بانک‌ها به‌منظور تداوم فعالیت نظام‌های مالی توسط دولت‌ها تاسیس می‌شوند. هدف بیشتر شرکت‌های مدیریت دارایی کاهش تدریجی دارایی‌های باقیمانده است؛ اما بعضی از این نهادها با خریداران بدهی خصوصی رقابت می‌کنند یا در بازار سهام پذیرفته می‌شوند. هدف بیشتر شرکت‌های مدیریت دارایی بیشینسمازی ارزش دارایی‌ها، برقراری ثبات، البته، برخی از این شرکت‌ها عملکرد موفقی نداشته و در عمل صرفاً به‌عنوان ابزار مطالبات معوق بانکی با حداقل اقدامات برای وصول این مطالبات فعالیت می‌کنند.

خواهد ماند؛ نقشی که نه‌تنها به افزایش پایدار قیمت‌ها دامن می‌زند، بلکه خود به یکی از محرک‌های تداوم تورم در اقتصاد ایران تبدیل می‌شود.

اقتصاددانان چه می‌گویند؟

مرتضی افقه، استاد دانشگاه با اشاره به اینکه بخش قابل‌توجهی از رفتارهای اقتصادی کنونی، ریشه در بی‌ثباتی حاکم بر کل اقتصاد ایران دارد که موجب سردرگمی تولیدکننده و مصرف‌کننده شده‌است، به گفت: «در شرایطی که متغیرهای اقتصادی و قیمت‌ها فاقد ثبات هستند، افراد نه‌تنها به‌دنبال حفظ ارزش سرمایه دربرابر کاهش قدرت خرید ریال ناشی از تورم هستند، بلکه بی‌ثباتی و نوسانات قیمتی و افزایش نرخ ارز، فشار روانی قابل‌توجهی را به جامعه وارد کرده‌است.» افقه افزود: «در نتیجه، مردم به‌دنبال راه‌های جایگزین برای حفظ قدرت خرید خود از جمله ارز، طلا، مسکن و خودرو هستند.» وی با اشاره به اینکه تقاضای میلیونی برای خودرو در قرعه‌کشی‌ها نیز در دو قالب قابل‌تفسیر است؛ گفت: «اولین مورد شکاف قیمتی است که تفاوت قیمت کارخانه و بازار آزاد، یک بازدهی قطعی برای سفته‌بازان ایجاد می‌کند.» افقه با اشاره به نگه دارایی‌شدن کالا به‌عنوان قالب دوم اظهار کرد: «مهم‌تر از شکاف قیمتی، انگیزه مردم برای رهایی از ریال است. در شرایط تورمی، پول داغ می‌شود و افراد به‌دنبال تبدیل سریع دارایی‌های نقدی به دارایی‌های باثبات‌تر مانند خودرو هستند که این امر هم کل است و هم تماشا؛ زیرا هم قیمت کالا پایین‌تر از بازار است و مهریال از دست می‌رود. این سطح از استقبال، نشانه بیماری ساختاری اقتصاد است.» این استاد دانشگاه درباره پیامدهای اقتصادی این رفتار نیز تصریح کرد: «این حجم از سپرده‌های سرگردان که به سمت قرعه‌کشی‌ها هدایت می‌شود، در کوتاه‌مدت می‌تواند به جمع‌آوری نقدینگی و ایجاد وقفه کوتاه بر نرخ تورم منجر شود.» وی با تاکید بر اینکه در بلندمدت پیامد منفی ظهور می‌کند تاکید کرد؛ مشکلی اصلی این است که این میزان سپرده عظیم، به‌جای ورود به بخش‌های مولد نظیر بورس یا سرمایه‌گذاری در تولید، به‌صورت سرگردان آماده ورود به سازوکارهای قرعه‌کشی می‌شود، در نتیجه بخش تولید کشور از این حجم عظیم پس‌انداز و سرمایه محروم می‌ماند.»

سهراب دل‌انگیزان، دیگر استاد دانشگاه نیز با اشاره به اینکه فروش محصولاتی نظیر خودرو به‌صورت قرعه‌کشی، نشانه‌ای آشکار از کنترل شدید عرضه در یک اقتصاد است، به «دنیای‌اقتصاد» گفت: «هنگامی که عرضه یک کالا از سازوکار بازار آزاد خارج‌شده و قیمت آن به‌صورت دستوری تعیین می‌شود، انحراف قیمتی اجتناب‌ناپذیر است که این موضوع از دو زاویه قابل‌بررسی است.»

وی با بیان اینکه یک انحراف قیمتی در اثر عدم‌توازن میان عرضه و تقاضا رخ می‌دهد، اظهار کرد: «این انحراف به دلیل تقاضای بالا و عرضه مدیریت‌شده شکل می‌گیرد.»

این کارشناس مسائل اقتصادی با اشاره به اینکه انحراف قیمتی ناشی از رانت نیز به‌وقوع می‌پیوندد، گفت: «این موضوع باعث ایجاد رانتی بزرگ می‌شود که نصیب دلالان و رانت‌خواران بازار می‌شود؛ به‌همین‌دلیل است که ۱۰میلیون نفر ثبت‌نام‌کننده اخیر با هدف کسب این رانت در این فرآیندها شرکت می‌کنند.»

وی در توضیح دلایل استقبال دولت از این سازوکار اقباضی نیز گفت: «دولت‌ها به ابزارهای قوی برای جذب منابع مالی و نقدینگی سرگردان از سطح جامعه نیاز دارند تا از اثرات تورمی ناشی از خلق نقدینگی جلوگیری کنند. فروش خودرو از طریق قرعه‌کشی، ابزاری موثر برای تحقق یک سیاست اقباضی در کوتاه‌مدت است، چراکه مبلغ قابل‌توجهی پول که دستا ۱۰میلیون متقاضی وجود دارد را از بازار جمع‌آوری می‌کند.»

دل‌انگیزان در ادامه با اشاره به اینکه منتفع اصلی این شرایط نظام بانکی است، گفت: «بانک‌ها بیشترین نفع را از این رفتار می‌برند. این منابع مالی عظیم در حساب‌های بسته بانکی فشرده شده و نظام بانکی از این منابع برای جبران کسری جذب منابع و در نهایت خلق نقدینگی به نفع خود با استفاده از پول ارزان‌قیمت و کسب درآمد عملیاتی یا غیرعملیاتی می‌کند.»

وی با تاکید بر اینکه بیشترین خسارت‌دیدگان از این وضعیت بازار خودرو مصرف‌کنندگان نهایی هستند، اظهار کرد: «مصرف‌کنندگان نهایی که نیازمندی واقعی خودرو برای استفاده شخصی هستند و نه خرید و فروش، بیشترین خسارت را از این مدل رفتاری متحمل می‌شوند.»

حسین محمودی‌اصل، کارشناس مسائل اقتصادی نیز در ریشه‌یابی دلایل اقتصادی هجوم‌میلیونی برای خرید خودرو به «دنیای‌اقتصاد» گفت: «مازاد تقاضای گسترده مانند ثبت‌نامه‌های چندمیلیونی برای خودروهای داخلی به‌طور مستقیم ناشی از شکاف قیمتی بین قیمت کارخانه و قیمت بازار آزاد است. این شکاف، زمینه را برای شکل‌گیری تقاضای سفته‌بازانه فراهم می‌آورد.»

وی با اشاره به نقش حذف حساب و کالتی، ادامه‌داد: «حذف شرط حساب وکالتی که پیش‌تر متقاضیان فاقد نیاز مصرفی و نقدینگی لازم را از ثبت‌نام بازمی‌داشت، یک سیگنال منفی به بازار ارسال کرده و احتمال رشد مجدد قیمت‌ها را افزایش می‌دهد.» محمودی‌اصل افزود: «این حرکت منطقی نیست؛ چراکه هدف‌گذاری بر افزایش تعداد متقاضیان ثبت‌نام‌شده، ما را از تقاضای واقعی مصرفی دورتر می‌سازد. ساختار باید به‌گونه‌ای تنظیم شود که تقاضای مصرفی به بازار هدایت شود، نه متقاضیان فاقد نیت مصرف واقعی که احتمالاً قصد مشارکت یا فروش خودرو در صورت برنده‌شدن را دارند.» این کارشناس مسائل اقتصادی با اشاره به تاثیر سیاست‌های حمایتی بر قیمت، اظهار کرد: «محدودیت‌های واردات و تعرفه‌های بالا به‌طور مستقیم به نفع خودروسازان داخلی عمل می‌کند. در کنار این، استثنای خودروهای داخلی از مقررات سهمیه‌بندی بزبنی که خودروهای خارجی را تحت‌فشار قرار داده، صرفاً منجر به افزایش قیمت خودروهای داخلی می‌شود.» وی با بیان اینکه ریشه اصلی التهاب بازار، کمبود عرضه در کنار قیمت‌گذاری دستوری است که منجر به ایجاد مابه‌التفاوت رانتی و شکل‌گیری مازاد تقاضا می‌شود، گفت: «ثبت‌نامه‌های گسترده، در شرایطی که خودروهای داخلی در حد قدرت خرید واقعی جامعه نیستند، معقول نیست و درخواست‌ها باید محدود به نیاز واقعی مصرفی باشد.» این کارشناس اقتصادی درباره پیامد مازاد تقاضا برای خودرو نیز تصریح کرد: «پیامد نهایی این ساختار، ایجاد رانت و دامن‌زدن به التهاب بازار است. ما در ایجاد تقاضای مازاد استاد هستیم، زیرا عرضه کم و قیمت‌گذاری دستوری، زمینه‌ساز سفته‌بازی و تخصیص منابع به نیت سوداگری می‌شود.»

رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: طبق دستورالعمل شورای‌قابت، محدودیتی برای دفعات درخواست افزایش قیمت وجود ندارد، اما بررسی افزایش قیمت‌ها طبق تورم تولیدکننده انجام می‌شود.حسین فرهیذزاده، رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان درباره افزایش قیمت خودرو در بازار آزاد گفت: قیمت‌خودرو در بازار آزاد –که تبدیل به کالای سرمایه‌ای شده– متاثر از عواملی همچون نرخ ارز، افزایش می‌یابد اما راهکار این است که با تویل بیشتر و واردات، این موضوع یک نقطه بهینه دارد که با تلاش و همکاری امکان‌پذیر است. وی درباره درخواست خودروسازان برای افزایش قیمت کارخانه‌ای خودرو افزود: طبق مقررات و دستورالعمل شورای‌قابت، محدودیتی برای دفعات درخواست افزایش قیمت وجود ندارد، اما بررسی افزایش قیمت‌ها طبق تورم تولیدکننده انجام می‌شود.

معاون وزیر صمت ادامه‌داد: اگر تورم تولیدکننده از حد مشخصی بالاتر نرفته باشد، خودروساز امکان افزایش قیمت محصولات را ندارد که تمام این مسائل هم طبق دستورالعمل شورای‌قابت است. فرهیذزاده تصریح کرد: امسال، ایران خودرو دویار افزایش قیمت داشته و این بر اساس فرمول تورم تولیدکننده و استعمال از بانک‌مرکزی انجام شده‌است؛ سازمان حمایت همواره درخواست شرکت‌ها را بررسی می‌کند.

راهکار رفع ناترازی بانکی

شرکت‌های مدیریت دارایی در دو حالت عمل می‌کنند؛ حالت اول مربوط به فرآیند گزیر بانکی است و برای بانک‌های در حال انحلال و ورشکسته اتفاق می‌افتد. در این شرایط خرید و فروشی بین بانک و شرکت مدیریت دارایی اتفاق نمی‌افتد، بلکه صرفاً دارایی‌های بانک ورشکسته به شرکت مدیریت دارایی منتقل می‌شوند تا آن دارایی‌ها مدیریت شوند.

حالت دوم شرکت‌هایی هستند که برای مدیریت مطالبات معوق بانکی که هنوز به مرحله ورشکستگی نرسیده استفاده می‌شوند؛ این شرکت‌ها دارایی‌های بد یا همان مطالبات غیر جاری بانک را خریداری می‌کنند. در ادامه این شرکت‌ها با تضمین دولت، به انتشار اوراق بدهی براساس این دارایی‌ها پرداخته و نقدینگی مورد نیاز خود را تامین می‌کنند. در واقع شرکت‌های مدیریت دارایی به پشتوانه دولت، توان پرداخت و نقدینگی را به بانک‌ها باز می‌گردانند.

وجه اشتراک هر دو حالت، دولت است. دولت با تزریق سرمایه به این شرکت‌ها، موجب گردش سرمایه در آنها می‌شود. همچنین در هر دو حالت، باید ارزش دارایی‌های بد بانکی توسط موسسه ارزیابی یا مشاوره سرمایه‌گذاری تعیین و منتشر شود که این مساله خود به تسهیل ارزش‌گذاری دارایی بانکی کمک می‌کند.

ارزیابی میزان موفقیت شرکت‌های مدیریت دارایی پیچیده است. با این حال می‌توان با بررسی میزان سودآوری آنها میزان موفقیت را ارزیابی کرد. درآمد شرکت‌های مدیریت دارایی و مدیریت و فروش وام‌ها و همچنین فروش و اجاره املاک خریداری‌شده حاصل می‌شود. درآمد حاصل از دارایی‌های مالی، منبع دیگر درآمدی آنها است. هزینه‌های شرکت‌های مدیریت دارایی نیز شامل هزینه‌های عملیات، هزینه‌های وصول، مخارج داخلی و هزینه‌های کارکنان است. با توجه به اینکه در بیشتر موارد درآمد شرکت‌های مدیریت دارایی از هزینه‌های آنها در سال‌ها، باقی‌مانده خواهد بود، اغلب این شرکت‌ها در سطح جهانی سودآور بوده‌اند.

در گزارش پژوهشکده پولی و بانکی آمده که براساس شواهد تجربی، شرکت‌های مدیریت دارایی نه تنها در سطح ملی، بلکه در سطح منطقه‌ای و جهانی، بخشی از اقدامات و استراتژی‌های کلی گزیر بانکی محسوب می‌شوند و استفاده از آن در تسهیل فرآیند گزیر تاثیرگذار است.

تجارب آسیایی از بحران بانکی

ارزیابی تجربه کشورهای شرق و جنوب شرقی آسیا نشان می‌دهد که وقتی بانک‌ها برای حفظ توانایی پرداخت بدهی به تغییر مدل کسبوکار و احیای ساختار ترانزانه نیاز داشتند، سازوکارهای گزیر بانکی با ملاحظه وجود نداشته یا به‌خوبی توسعه‌نیافته بودند. آندونزی، کره‌جنوبی و تایلند مجبور شدند برای نجات مالی و احیای ساختار سرمایه نظام بانکی خود، کمک صندوق

نگران نباشید؛ پرسپولیس ۹ هزار میلیارد ارزش دارد

عرفان حمیدی – بعد از واگذاری سهام باشگاه پرسپولیس به بخش خصوصی و پای کار آمدن کنسرسیوم بانکی برای خرید عمده سهام این شرکت، هواداران پرسپولیس بعد از سال‌ها نفس راحتی کشیدند.

بعد از واگذاری سهام باشگاه پرسپولیس به بخش خصوصی و پای کار آمدن کنسرسیوم بانکی برای خرید عمده سهام این شرکت، هواداران پرسپولیس بعد از سال‌ها نفس راحتی کشیدند و خوشحال شدند که دیگر قرار نیست تیم محبوب‌شان از نظر مالی دچار بحران شود. طی یک سال گذشته در این زمینه اتفاقات خوبی رخ داد و پرسپولیس در بحث نقل و انتقالات، رسیدگی به آکادمی، تشکییل تیم بانوان و البته توجه به زیرساخت‌ها و سخت‌افزارهای تحت اختیارش با توجه به کمک‌های مالی کنسرسیوم بانکی و البته درآمدزایی خود باشگاه شرایط خوبی را سپری کرد.

با این وجود اخیراً نشانه‌هایی از نگرانی‌های مالی در باشگاه پرسپولیس دیده می‌شود و این می‌تواند در ادامه راه برای این باشگاه مشکل‌ساز شده و بحران‌های تازه‌ای در این مجموعه به‌وجود بیاورد. واقعبیت این است که وقتی کنسرسیوم بانکی به‌عنوان مالک عمده سهام شرکت فرهنگی ورزشی پرسپولیس شناخته شد این کنسرسیوم مصوب کرد تا ۱۵۰۰ میلیارد تومان به باشگاه بپردازد اما عمده این بودجه صرف بستن پرونده‌های قدیمی و پرداخت بدهی‌های معوق باشگاه شد. تقریباً همه هواداران پرسپولیس طی سال‌های گذشته از شکایت‌ها و احکام سنگین بین‌المللی علیه این باشگاه خبیر داشتند که بخشی از این مبلغ صرف بستن پرونده‌های مربوط به بازیکنان و مربیان خارجی سابق تیم شده اما بخش دیگری هم صرف هزینه‌های مربوط به مالیات ۲۵ساله باشگاه، بیمه ۱۰ساله، مطالبات اعضای تیم در فصول اخیر و… شده است. حالا واقعبیت تلخ اینجاست که از آن بودجه ۱۵۰۰میلیارد تومانی چیزی باقی نمانده و تمام این پول هزینه شده است و پرسپولیس نیاز به تزریق بودجه و کمک‌های جدیدی دارد اما ظاهراً برخی سهامداران کاملاً عقب نشسته‌اند.

در ماه‌های اخیر فقط بانک شهر و محمدمهدی احمدی به‌عنوان مدیرعامل این بانک پای کار بوده‌اند و به مشکلات بزرگ مالی پرسپولیس رسیدگی کرده‌اند

نبرد مرگ و زندگی در کورس قهرمانی

در حساس‌ترین و شـ

سرنوشت‌سازترین دیدار نیم‌فصل دوم لیگ برتر بسکتبال ایران،امروز ششهر گرگان میزبان جدالی تمامعیارمیان استقلال تهران وشهرداری گرگان خواهد بوده.مسابقه‌ای که فراتر از یک بازی معمولی، می‌تواند معادلات جدول، مسیر قهرمانی و حتی آینده روانی دو تیم‌مدعی را تحت تأثیر قرار دهد.این دیدار در شرایطی برگزار می‌شود که هر دو تیم با وجود جایگاه بالای خود در جدول، با خاطرابای تلخ از شکست‌های اخیر یا به میدان می‌گذارند. دو تیم با شرایطی خاص و البته روحیه‌ای مغنوم وارد این مسابقه می‌شوند. استقلال

تهران پس از ثبت ۱۱ پیروزی پیاپی و صدرنشینی مقتدرانه در نیم‌فصل نخست، در هفته ابتدایی نیم‌فصل دوم مقابل کاله امل تن به شکست داد تاخستین باخت فصل خود را تجربه کند. شکستی که هرچند پایان دنیا برای آبی‌پوشان نیست، اما می‌تواند زنگ هشدار جدی برای ادامه مسیر باشد. در سوی مقابل، شهرداری گرگان هم در رقابت‌های سوپرلیگ غرب آسیا، با وجود نمایش شایسته و رقابتی نزدیک در مقابل مغلوب شد تا این تیم هم با طعم تلخ شکست به استقلال دیدار امروز بیاید.مهم‌ترین و جذاب‌ترین نکته این تقابل، روبرویی دو سرمربی نام‌آشناست؛ صالح مخدومی مقابل مهران شاهین‌طبع. تقابلی که همه آن را نبرد شاگرد و استاد می‌دانند. مخدومی سال‌ها در شهرداری گرگان دستیار شاهین‌طبع بود و در کنار او تجربیات ارزشمندی کسب کرد، اما حالا در قامت سرمربی گرگان باید مقابل مربی قرار بگیرد که نقش پررنگی در شکل‌گیری مسیر حرفه‌ای‌اش داشته است.این دوئل فکری و تاکتیکی روی نیکمت، یکی از عوامل تعیین‌کننده بازی امروز خواهد بود.

در اولین تقابل دو تیم و در دور رفت، استقلال موفق شد در خانه خود گرگانی‌ها را شکست دهد و خط و نشان محکمی برای رقیب بکشد. اما حالا همه چیز فرق می‌کند؛ بازی در گرگان برگزار می‌شود؛ شهری که هوادارانش به‌عنوان یکی از پرشورترین و تأثیرگذارترین تماشاگران بسکتبال ایران شناخته می‌شوند. جو سنگین سالن و حمایت بی‌امان هواداران می‌تواند برگ برنده شاگردان صالح مخدومی باشد و کفه ترازو را به سود میزبان سنگین‌تر کند. در نظر فنی و ترکیب نفرات هم تفاوت‌هایی میان دو تیم دیده می‌شود. استقلال همچنان بدون بازیکن خارجی به میدان می‌رود و با تکیه بر مهرهای داخلی خود کار را پیش می‌برد. در مقابل، شهرداری گرگان دو بازیکن خارجی آماده و تأثیرگذار یعنی پتی پری و همیلتون را در اختیار دارد؛ بازیکنانی که در سوپرلیگ غرب آسیا عملکردی درخشان داشتند و جزو مؤثرترین چهرهای مرحله گروهی بودند. بنابراین این دو می‌توانند در لحظات حساس، ورق بازی را به سود گرگان برگردانند. در حال حاضر استقلال با ۲۱ امتیاز صدرنشین جدول است و شهرداری گرگان با ۱۹ امتیاز، پس از کاله امل، در رده سوم قرار دارد. بی‌شک این دیدار با توجه به تکرار تقابل قبالت فصل گذشته میان سرمربیان دو تیم، تأثیری مستقیم بر سرنوشت جدول، کورس قهرمانی و اعتماد به‌نفس دو مدعی خواهد داشت. در دیگر دیدارهای مهم این هفته هم طبیعت با پرتوونین ماهشهر، کاله امل با گلنور اصفهان، بالایش نفت آبادان با نفت و گاز زاگرس جنوبی و رعد پدافند اصفهان با پاس کردستان رقابت خواهند کرد، اما بدون تردید نگاه‌های بیشتر از هر بازی دیگری به گرگان دوخته شده است؛ جایی که یک نبرد بزرگ در راه است. همچنین شنیده‌ها حاکی از این است که باتوجه به حساسیت این دیدار علی‌تاجری‌ها سربست مدیرعاملی استقلال امروز در گرگان حضور پیدا کرده و بازی را از نزدیک تماشا می‌کند.

ضمن اینکه خود باشگاه هم طبق آنچه ماه به ماه در سایت کنال منتشر می‌کند موفق شده میزان درآمدزایی‌اش

را افزایش داده و از این طریق هم به اوضاع مالی‌اش سروسامان دهد.

بعد از واگذاری ۵درصد سهام بانک صادرات و ۵درصد سهام وزارت ورزش، حالا بانک شهر ۴۰درصد سهام شرکت پرسپولیس را داراست که به‌عنوان سهامدار عمده و رئیس کنسرسیوم بانکی بیشترین کمک را به پرسپولیس کرده اما از سایر سهامداران خبری نیست و همین مسأله موجب نگرانی مدیران باشگاه پرسپولیس شده است. در عین حال آلازم‌هایی که پیمان حدادی مدیرعامل باشگاه پرسپولیس در مصاحبه‌های خود می‌دهد مشخص می‌کند او دنبال یادآوری مسائلی است تا دوباره سهامداران را پای کار بکشاند و آنها به این مهم بی‌ بربند که پرسپولیس صاحب چه برند عظیم و چه ظرفیت بی‌ظنبری است.

حدادی اخیراً در صحبت‌های خود به این نکته مهم اشاره داشت که مثلاً قیمت دو ورزشگاه شهید درفشی‌فر و شهدای گمنام که متعلق به پرسپولیس است نسبت به سال گذشته که کنسرسیوم بانکی مالکیت عمده سهام شرکت را در اختیار گرفتند افزایش قابل توجهی داشته و سهامدارانی که برای پرسپولیس میلیاردها تومان هزینه می‌کنند باید این مسائل را هم در نظر داشته باشند. حالا همین دو ورزشگاه به‌عنوان سرمایه‌های سهامداران پرسپولیس شناخته می‌شود و متعلق به آنهاست و این‌طور نیست که پول آنها به باد رفته و عایدی برای آنها نداشته باشد.

حدادی به این نکته اشاره داشت که قبل‌تر مجموع ارزش دو ورزشگاه شهدای گمنام و درفشی‌فر چیزی بین ۷۰۰ تا ۷۵۰ میلیارد تومان برآورد شده بود اما اخیراً بعد از کارشناسی رسمی صورت گرفته ارزش این دو مجموعه به ۲۹۰۰میلیارد تومان (حدود چهار برابر) رسیده که افزایش قابل توجهی است و باید مدنظر سهامداران قرار بگیرند. مدیرعامل باشگاه پرسپولیس همچنین به این نکته اشاره کرد که برند پرسپولیس ۹میلیارد تومان ارزش دارد و این جزو دارایی‌های سهامداران به حساب می‌آید و آنها نباید نگران از دست رفتن سرمایه خود باشند این در حالی است که نسبت به تیم‌های رقیب کمتر هزینه کرده‌اند.

واقعبیت این است که پرسپولیس به‌عنوان پرهوادارترین تیم فوتبال ایران ظرفیت‌های بسیاری برای درآمدزایی دارد که طی چهل سال اخیر کاملاً مغفول مانده بود اما مدیران جدید این باشگاه فارغ از کمک‌های سهامداران به‌دنبال رسیدن به درآمدهای پایدار از جزو دارایی‌های سهامداران به حساب می‌آید و آنها نباید باشگاه، فروشگاه‌های مجازی و حقیقی و… متعلق به پرسپولیس هستند اما چنانچه غیر از بانک شهر دیگر سهامداران پرسپولیس همین‌طور منفعل بمانند و تمایلی به هزینه در این باشگاه نداشته باشند آن وقت باید پاسخگوی هواداران باشند و دیگر نمی‌توانند فقط نظاره‌گر بمانند.

۹ روز از تمرین لذت ببرید

پرسپولیس روز دوشنبه به دوحه رسید و همان شب اولین جلسه تمرینی‌اش را در کمپ اسپایر برگزار کرد تا طبق برنامه پیش رفته و البته از اردوی زمستانی خود نهایت بهره را برده باشد.

باشگاه پرسپولیس می‌توانست عمان یا امارات را به عنوان مقصد اردوی زمستانی خود انتخاب کند که برخلاف قطر هزینه‌ای هم نداشت اما هم شرایط این دو کشور مثل قطر و کمپ اسپایر نبود هم امکان برگزاری بازی دوستانه در آن دو کشور وجود نداشت یا ضعیف‌تر بود.

با برگزاری نخستین تمرین پرسپولیس در دوحه مشخص شد چه شرایط فوق‌العاده‌ای در این کمپ مهیاست و پرسپولیس چه خوش‌شانس بوده که در شرایط اقتصادی فعلی موفق شده چنین اردوی فوق‌العاده‌ای را برگزار کند. در همین تصاویر اندک، فضای کمپ، چمن فوق‌العاده مسطح و عالی و امکانات اردویی نشان می‌دهد پرسپولیس در نهایت خوش‌شانسی موفق شده آنچه اوسمار خواسته بود را انجام دهد و از تمام رقیباش یک گام بلند جلو بیفتد.

در شرایطی که تیم‌های دیگر لیگ برتری را اردوی زمستانی نداشته‌اند یا موفق نشده‌اند برای برپایی اردو به خارج از کشور سفر کنند، پرسپولیس موفق شد خیلی سریع و با گرفتن تخفیف ۷۰ هزار دلاری به قطر رفته و در کمپ مجهز اسپایر تمرینات خود را برگزار و حتی بازی‌های دوستانه خوبی از جمله با تیم شناخته‌شده‌الوداد مراکش برگزار کند.

حالا بازیکنان پرسپولیس که در مصاحبه‌های خود به امکانات و شرایط خوب اردوی قطر اشاره کرده‌اند، می‌توانند به مدت ۹ روز از شرایط استاندارد و عالی تمرینی نهایت بهره را برده و از اردو لذت ببرند. آنها با اسکان عالی و نزدیک به زمین تمرین، دور از ترافیک، هوای آلوده و سرد می‌توانند در یک زمین مسطح و چمن باکیفیت خیلی بهتر تمرین کرده و بهتر آماده ادامه مسابقات شوند؛ کما اینکه اوسمار و کادر فنی هم در چنین محیطی به اهداف خود نزدیک شده و در شرایطی بقی‌نقصی آماده ادامه مسابقات در شرایط فنی بهتر خواهند شد.

سیروس دین‌محمدی، پیشکسوت باشگاه استقلال، با اشاره به دیدار حساس آبی‌پوشان مقابل المحرق بحرین، ابراز امیدواری کرد این تیم بتواند به نتیجه لازم دست پیدا کند و جواز صعود را کسب کند. او گفت: «میدوارم استقلال در بازی با المحرق به نتیجه مطلوب برسد. بردن المحرق قطعاً روحیه تیم را بالا می‌برد و می‌تواند شرایط استقلال را کاملاً تغییر دهد. این بازی خیلی مهم است و استقلال نباید اجازه بدهد از صعود باز بماند.»
دین‌محمدی با تأکید بر توان فنی بازیکنان استقلال ادامه داد: «بازیکنان فعلی استقلال قدرت صعود را دارند و حتی می‌توانند انتقام شکست قبلی را بگیرند. همه هواداران استقلال منتظرند چهارشنبه شب تیمشان صعود کند و شادی به دلشان برسد.» او افزود: «استقلالی‌ها باید با تمام قوا وارد زمین شوند. بازی سریع و پرسرعت می‌تواند کمک بزرگی به تیم کند، اما در عین حال باید خیلی مراقب ضدحمله‌های المحرق باشند.»
این پیشکسوت استقلال با اشاره به شرایط روانی حریف گفت: «به نظر من المحرق با ترس مقابل استقلال بازی می‌کند. استقلال نباید حتی به مساوی فکر کند، چه برسد به باخت. تنها برد است که استقلال را به مرحله بعد می‌برد و رسیدن به این برد اصلاً کار سختی نیست.»

رحمتی برای لیگ برتر

چند سالی است که مربیان جوان و ستاره‌های سابق فوتبال کشور، خود را به لیگ برتر رسانده‌اند.

مربیانی که توانستند خود را در این لیگ سخت ثابت کنند و حالا یکی از آنها یا را فراتر گذاشته و توانسته ترمز تیم‌های بزرگ لیگ را بکشد. مهدی رحمتی، مربی کنونی خیبر خرم‌آباد مربی‌ای است که این فصل موفق شد تأثیر قرار دهد این دیدار در موفقیت برسد. دروازه‌بان سابق و پرافتخار استقلال در دهه نود کفش‌ها و دستکش‌های خود را آویزان کرد و در مسیر سخت دیگری قرار گرفت.

دروازه‌بانی که در دوران بازیگری خود در فدراسیومی چهره شد و به تیم‌های سپاهان و استقلال پیوست.

پس از این درخشش، حراست از قفس توری تیم ملی فوتبال به او واگذار شد و او این مأموریت بزرگ را هم با موفقیت به پایان رساند و به جمع مربیان لیگ برتر پیوست. دروازه‌بان سابق تیم‌های ملی و استقلال پس از دریافت مدرک مربیگری کار خود را از تیم پدیده آغاز کرد و پدیده شد.رحمتی در حالی در لیگ بیستم، هدایت پدیده را برعهده گرفت که این باشگاه با مشکلات مالی بسیاری مواجه بود. تحویل گرفتن پدیده خالی از ستاره، مأموریت سختی برای رحمتی محسوب می‌شد اما با وجود این شرایط عجیب، رحمتی کارنامه قابل قبولی در پدیده داشت و نتایج نسبتاً خوبی با این تیم گرفت. شروع کار رحمتی، با سه شکست در ۴ بازی لیگ قهرمانان آسیا بود. در شروع لیگ برتر اما، تیم او شرایط متفاوتی داشت.

سبک بازی پدیده، باعث شد تعداد برد و باخت‌های این تیم، بیشتر از تساوی‌هایش باشد و میانگین امتیازگیری تیم پدیده را بالاتر ببرد. پدیده که در مقطعی تا رده چهاردهم هم پایین رفته بود، در نهایت توانست فصل را در جایگاه نهم تمام کند.

آن هم در شرایطی که بیشتر هفته‌های پایانی، در نیمه بالای جدول و در رده هشتم قرار داشت. رحمتی پس از پدیده هدایت تیم‌های آومنیوم اراک، نساجی مازندران، هوادان تهران و شمس‌آذر را برعهده داشت. او در فصل جاری خبیر را انتخاب کرد و تا به اینجا توانست غول‌های لیگ برتر را متوقف کند.هفته هفتم مسابقات لیگ برتر بود که خیبری‌ها با هدایت رحمتی پرسپولیس را ۲-۱ شکست دادند و در هفته دهم هم موفق شدند تیم قهرمان فصل گذشته لیگ برتر را شکست دهند. خیبر در مقابل تراکتور به پیروزی ۲-۱ دست یافت. آخرین هنرنمایی رحمتی مقابل استقلال بود و این تیم در هفته چهاردهم موفق شد، تیمی که سال‌ها برای آن بازی می‌کرد را متوقف کند. خیبر در حالی مقابل استقلال به نتیجه ۱-۰ دست یافت که نماینده خرم‌آباد سوار بازی بود. این تیم بعد از گل تساوی استقلال، ۲ گل به آبی‌پوشان زد که البته این ۲ گل با تصمیم داور مردود اعلام شد.

درخشش رحمتی در فصل جاری نشان‌دهنده این است که دروازه‌بان فراموش‌نشدنی آبی‌ها مسیر موفقیت در مربیگری را هم آموخته و راه درست را در این مسیر سخت پیدا کرده است. سبک ویژه او ساختن جوان‌ها است و شاید رحمتی روزی تبدیل به بازیکن‌سازترین سرمربی لیگ برتر نیز تبدیل شود.

«گل زن‌ها» سوهان روح ساپینتو

این عجله حال‌دار زمین مسابقه دیده می‌شود؛ جایی که استقلال از داشتن یک مهاجم خارجی گلزن محروم است.تاگر بخواهیم واقعیت‌نامه نگاه کنیم، تفاوت استقلال با برخی رقبا دقیقاً در همین نقطه خلاصه می‌شود. پره‌وروی از بازیکنان خارجی، بویژه آنهایی که انتخاب مستقیم او نبوده‌اند، به‌طور منظم گل می‌زنند، در جدول جایگاه بهتری دارند. استقلال اما مجبور است بار گلزنی را بر دوش بازیکنان داخلی بگذارد؛ مسأله‌ای که در بازی‌های سخت و فشرده، هزینه‌ساز می‌شود. این پرسش جدی مطرح است که اگر نازون و جنیو حتی نیمی از انتظارات برآورده می‌گردند و چند گل سرنوشت‌ساز به ثمر می‌رسانند، استقلال امروز در چه جایگاهی قرار داشت؟ پاسخ چندان پیچیده نیست؛ چهبسا آبی‌ها اکنون با فاصله زیادی در صدر جدول بودند. بدون تعارف کمبود گل از سوی مهاجمان خارجی، امتیازهای حساسی را از استقلال گرفته است.

ریکارдо سائوت، سرمربی برزیالی استقلال، ترجیح داده در قبال این شرایط سکوت کند. او به‌خوبی می‌داند انتقاد علنی از بازیکنان خارجی، بویژه آنهایی که انتخاب مستقیم او نبوده‌اند، می‌تواند حاشیه‌های جدیدی ایجاد کند. به همین دلیل، ساپینتو امیدوار است با تمرینات فنی و افزایش اعتمادبنفس، نازون و جنیو را به مدار گلزنی بازگرداند. با این حال، واقعبیت فوتبال حرفه‌ای بی‌رحم‌تر از این حرف‌هاست. اگر پنجره نقل‌وانتقالات استقلال باز شود، بدون تردید سرنوشت برخی خارجی‌ها تغییر خواهد کرد.

ورزش

روزنامهٔ «دراقتصاد» چهارشنبه ۱۷ دی ۱۴۰۴ | شماره ۸۳۸ www.marzeghtesad.ir

▼ دوری از تیم ملی سخت‌ترین روزهای

زندگی‌ام بود

به‌ماز طاهرخانی، کاپیتان باتجربه فوتبال بانوان ایران و بازیکن تیم ملوان، از روزهای سخت و شیرین فوتبالش می‌گوید؛ از دوری یکساله از تیم ملی تا بازگشت دوباره با انگیزه‌ای بیشتر. او باور دارد سن فقط یک عدد است و آینده فوتبال بانوان ایران با پشتکار بازیکنان و حمایت مسئولان می‌تواند در سطح آسیا و حتی جهان بدرخشد.

علاقه‌تان به فوتبال از کجا شروع شد و چه کسی بیشترین تأثیر را داشت؟

علاقه من به فوتبال از دوران کودکی شکل گرفت و خانواده‌ام همیشه پشتیبانم بودند. همچنین دوست دارم از مریم‌ا خانم جعفری قدرانی کتم که با اعتماد و راهنمایی‌های ارزشمندشان مسیر فوتبالی‌ام را هموار کردند.

شرایط فعلی فوتبال بانوان ایران را چطور ارزیابی می‌کنید؟

فوتبال بانوان در سال‌های اخیر پیشرفت‌های قابل‌توجهی داشته و بازیکنان مستعد و باتکیه‌ای در تیم ملی حضور دارند. البته اگر حمایت‌ها و برنامه‌ریزی‌ها جدی‌تر شود، می‌توانیم به جایگاه‌های بالاتری در آسیا و حتی عرصه جهانی برسیم. من مطمئنم با تلاش بازیکنان و حمایت مسئولان، آینده فوتبال بانوان ایران روشن خواهد بود.

کاپیتان بودن در تیم ملی و باشگاه چه مسئولیتی برایتان دارد؟

کاپیتانی مسئولیت بزرگی است. اما من آن را فرصتی برای کمک به هم‌تیمی‌ها و ایجاد انگیزه می‌دانم. با تمرکز بر تمرینات، حفظ روحیه تیم و همکاری نزدیک با مربیان، سعی می‌کنم فشارها را مدیریت کرده و انرژی مثبت را به تیم منتقل کنم. برای من مهم است که همه با هم پیشرفت کنیم و بهترین نتایج را به دست آوریم.

عملکرد اسمال ملوان نقش شما در تیم چگونه بوده است؟

خیلی خوشحالم که اسمال در کنار تیم جوان، متحد و باتکیزه ملوان بازی می‌کنم. بازیکنان ما استعداد زیادی دارند و مطمئنم اگر فرصت داشتیم چند بازیکن با تجربه بیشتر به تیم اضافه شود، می‌توانستیم عملکرد بهتری داشته باشیم و قطعاً نتایج بهتری هم می‌گرفتیم. برای من سن فقط یک عدد است؛ آنچه اهمیت دارد تلاش، تمرکز و عشق به فوتبال است. ترکیب تجربه من با انرژی بازیکنان جوان باعث می‌شود عملکرد خوبی داشته باشیم. هواداران ازلی هم همیشه با حمایت‌های پرشورشان انگیزه ما را دوچندان می‌کنند.

سخت‌ترین لحظه ورزشی‌تان چه بوده است؟ حدود یک سال و نیم از تیم ملی دور بودم و این فاصله برایم بسیار سخت بود. اما همین جدایی به من یادآوری کرد که چقدر به تیم ملی کشورم عشق می‌ورزم. در آن دوران با وجود همه چالش‌ها تلاش کردم بهترین عملکردم را حفظ کنم تا برای بازگشت آماده باشم. این تجربه به من آموخت که صبر، پشتکار و تمرکز بر هدف، کلید عبور از سخت‌ترین شرایط است.

بزرگترین آرزوی فوتبالی شما چیست؟ بزرگترین آرزویم این است که همیشه با تعهد و تلاش، بهترین عملکردم را برای تیم ملی و باشگاهم ارائه دهم و در موفقیت‌های ملی و بین‌المللی سهم داشته باشم. امیدوارم الهام‌بخش بازیکنان جوان‌تر باشم و نقشی در رشد فوتبال بانوان ایران ایفا کنم.

اگر به گذشته بازرگردید، چه توصیه‌ای به نوجوان فوتبالیست خودتان دارید؟

اگر به گذشته برگردم، به نسخه نوجوان خودم می‌گفتم که همیشه به تلاش و تمرین‌های مستمر ایمان داشته باش و هیچ وقت انگیزه و عشق به فوتبال را از دست نده. همچنین به خودش یادآوری می‌کردم که صبر و پشتکار، همراه با احترام به تیم و هم‌تیمی‌ها، مهم‌ترین ابزار برای رسیدن به موفقیت است.

♥ بی‌احترامی یک بازیکن ، جرقه جدایی

هرگاه پرسپولیس روند پر فراز و نشیبی را طی می‌کند ناخودآگاه نگاه‌ها به سمت مربی می‌چرخد که موفقیت‌های متعددی را با این باشگاه به دست آورده است. برانکو ایوانکوویچ، مربی سابق تیم‌های ملی و پرسپولیس یکی از مربیان موفق سرخ‌ها در سال‌های گذشته بود که توانست با این تیم به قهرمانی لیگ برتر و صعود به فینال لیگ قهرمانان آسیا دست یابد.

در واقع نام برانکو به عنوان یک اترناتیو جدی همواره مطرح بوده اما سرمربی پرسپولیس همیشه تلاش کرده اظهاراتی انجام ندهد که موجب ایجاد حاشیه در این باشگاه شود.

صحت با سرمربی سابق پرسپولیس نیز این موضوع را به اثبات می‌رساند که برانکو نسبت به جایی که پیش‌تر در آن فعالیت داشته همواره با احتیاط صحبت می‌کند.

برانکو در گفت‌وگو با «بران ورزشی» در خصوص حضورش در تیم‌های ملی عمان و چین گفت: «حضور در این دو تیم تجربه خوبی بود.» او در خصوص احتمال حضورش در جمع سرخ‌پوشان بیان داشت: «فعلاً هیچ برنامه‌ای ندارم و ترجیح می‌دهم مذاکره‌ها نداشته باشم. البته برای آینده برنامه‌هایی دارم و پیشنهادهایی به دستم رسیده است که برای موافقت با این گزینه‌ها باید شرایط همکاری وجود داشته باشد.»

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۴۵٫۲۰۰٫۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰٫۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰٫۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰٫۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰٫۰۰۰ ●

چهارشنبه ۱۷ دی ماه ۱۴۰۴ • شماره ۸۳۸
www.marzeghtesad.ir

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوبین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱-۴۹۱۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

آزادی مشروط قیمت‌گذاری وارداتی‌ها

مر تفضی اکبری -طبق جلسه روز گذشته سازمان حمایت با واردکنندگان خودرو و که به‌منظور تبیین ضوابط نظارتی مر تبط با فعالیت واردکنندگان برگزار شد، مقرر شده‌است.

جلسه ۷۳۰ خود با اصلاح «دستورالعمل تنظیم‌بازار خودروهای سواری»، رسماً خودروهای وارداتی را از شمول قیمت‌گذاری و نظارت دستوری خود خارج کرد. در آن زمان تصور همه بر این بود که قیمت‌گذاری خودروهای وارداتی آزاد شده‌است، بااین‌حال ۱۴ اردیبهشت‌ماه حسین فرهیژزاده، رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در نامه‌ای خطاب به انجمن خودروسازان، انجمن واردکنندگان خودرو و مدیران‌عامل شرکت‌های واردکننده خودرو اعلام کرد؛ تنها شرایط طرف تقاضا از دستورالعمل قیمت‌گذاری خودروهای وارداتی حذف شده و تأکید کرد؛ قیمت‌گذاری از این پس توسط ستاد تنظیم‌بازار انجام خواهدشد، یعنی در شرایطی که شورای‌رقابت اعلام کرده‌بود بازار خودروهای وارداتی دیگر انحصاری نیست، همچنان وزارت صمت و سازمان حمایت روی قیمت‌گذاری این خودروها تأکید کردند. این در شرایطی است که از ابتدای سال‌جاری اسامال دولت هیچ ارزی به واردکنندگان خودرو اختصاص ن داده‌است، به‌طوری‌که ۲۵ صمتهبر اسمال، سیدحامد عملی معاون ماشین‌الات و صنایع حمل‌ونقل وزارت صمت اعلام کرد؛ گرچه قرار بوده که اسمال دومیلیارد یورو به واردات خودرو اختصاص پیدا کند اما حتی یک دلار هم تخصیص نیافته‌است.

همچنین ۱۴ دی ماه وزیر صمت در نامه‌ای به معاون اول رئیس‌جمهور تأکید کرد؛ از ابتدای سال‌تاکنون ۲۵هزار دستگاه خودرو ترخیص‌شده و برای ۶۵هزار دستگاه دیگر ثبت‌سفارش شده‌است اما اکنون به‌دلیل محدودیت‌های ارزی بانک‌مرکز، امکان تأمین ارز از طریق شبکه بانکی با مشکل مواجه‌شده و واردکنندگان ناچار به استفاده از منابع ارزی متنوع از محل سیرده‌های خود و دیگران شده‌اند.
اتایک در ادامه خواستار صدور دستور لازم در جهت جلوگیری از هرگونه اختلال در روند واردات خودرو و استمرار تأمین ارز موردنیاز از محل اشخاص شده‌است. هم‌زمان هیات‌وزیران نیز ابلاغیه‌ای مبنی بر حذف سقف واردات با «ارز اشخاص و ارز با منشأ خارجی» داشت، بنابراین این روند قرار است ادامه داشته‌باشد. بر این اساس می‌توان با قوت گفت؛ دولت در فرآیند واردات خودرو هیچ حمایت و کمکی نداشته و حتی ارز هم برای واردات تخصیص نداده‌است.

بلد نیستند تصمیم بگیرند

ناخودآگاه به یاد استنادانی چون دهلوی و پایور می‌افتیم؛ فرماندهان و پیامبران موسیقی. در هنرستان، حتی ما که بسیار کم‌سن بودیم، می‌دانستیم که در رأس این جریان، استاد دهلوی قرار دارد؛ انسانی که وجودش با موسیقی گره خورده بود. استاد پایور نیز جایگاهی بی‌بدیل داشت. یادم هست وقتی در هنرستان باز می‌شد و ما در حیاط منتظر بودیم، انگار در بهشت ایستاده‌ایم و فرشته‌ها یکی‌یکی وارد می‌شوند؛ استاد ظریف، استاد پایور و دیگر بزرگان.»

او افزود: «بسیار دربارہ جنبه‌های فنی موسیقی صحبت شده و می‌شود، اما آنچه مهم است این است که هر هنرمندی که در جایگاه اثرگذار قرار می‌گیرد، باید خلاق، از نظر اجتماعی پذیرفته‌شده و از نظر انسانی صاحب شخصیت باشد.

از نصرت کریمی تا پیرپرس

این روزها با تلخی‌هایی همراه است که آدم نمی‌داند چه بگوید. معلم این بسود که کنار هم باشیم و تنها ناشییم. خطایم به نمی‌دانم ایران ما چرا این‌قدر در رنج است.مردم گاهی با یکدیگر بدخلاقی می‌کنند فضای مجازی باعث بدخلقی شده است و و متحدی است و ما خواهیم این هستیم که فقر از بین برود. ما از کسانی که نباید انتقام‌جویی کنیم، انتقام‌جویی می‌کنیم.» هیچ‌کدام از ما در مقابل مردم نیستیم و همه اهالی هنر در معلم توضیح داد: «دلیل بنیاد این جشن توسط علی کنار مردم قرار دارند.»

همچنین هنوز سقف واردات با ارز اشخاص برخلاف مصوبه جدید هیات‌دولت درحال اجراست؛ یعنی واردکنندگان حتی در استفاده از همین ارز هم دچار مشکل هستند، اما دولت برای قیمت‌گذاری محصولات همچنان دخالت خود را حفظ کرده‌است. همین موضوع موجب‌شده تا اختلاف قیمت نمایندگی با بازار خودروهای وارداتی نیز افزایش پیدا کند و دلالت در این بازار نیز حضور پیدا کنند.

دو روایت از روند جدید سازمان حمایت

روز گذشته پس از جلسه سازمان حمایت با واردکنندگان خودرو، در سطح رسانه‌های کشور دو روایت مختلف دیده می‌شد. برخی به آزادشدن قیمت‌گذاری خودرو پرداختند و برخی دیگر بر تشدید نظارت‌های سازمان حمایت تأکید داشتند.

برخی از رسانه‌های رسمی تأکید کردند؛ به‌دنبال گرانی خودروهای وارداتی سازمان حمایت به موضوع ورود کرده‌است. این روایت تأکید کرد؛ در این جلسه از شرکت‌های واردکننده خواسته شد مستندات دقیق مربوط به افزایش قیمت‌های اخیر خود را ارائه دهند و روشن کنند چه بخشی از رشد قیمت‌ها ناشی از تغییرات ارزی، هزینه‌های گمرکی و لجستیک بوده و چه بخشی می‌تواند ناشی از رویه‌های غیرشفاف یا سودجویی تلقی شود. همچنین گفته می‌شد که سازمان حمایت در این جلسه صراحتاً اعلام‌کرده؛ نظارت بر بازار خودروهای وارداتی تشدید خواهدشد و در صورت مشاهده افزایش قیمت‌های غیرمنطقی یا تاخیر در تحویل خودروها، برخورد قانونی با شرکت‌های متخلف بدون اغماض انجام می‌شود. اما روایت دیگر از همین جلسه کاملاً متفاوت بود. این بخش از روایت‌ها می‌گفتند سازمان حمایت طی جلسه ای که با حضور مدیران شرکت‌های واردکننده برگزار شد، از آزادسازی قیمت‌گذاری خودروهای وارداتی توسط شرکت‌های واردکننده و فروش این خودروها خارج از سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی خبر داده‌است. اما آنچه در عمل اتفاق افتاده، چیزی بین این دو روایت است، یعنی آنچه به واردکنندگان خودرو سپرده شده تنها اعلام قیمت خودروهای وارداتی است. قیمت‌ها همچنان بر اساس دستورالعمل سازمان حمایت محاسبه می‌شود و واردکنندگان می‌توانند این قیمت‌ها را اعلام کنند، اما از آنجا که سازمان حمایت در مدل جدید برای خود نظارت پسینی تعریف کرده‌است، روایت نظارت سازمان حمایت روی قیمت‌گذاری هم درست است.

در این بین برخی نیز اعتقاد دارند؛ نظارت پسینی به‌معنای هزینه‌های پسینی نیز هست، یعنی ممکن است چندماه پس از اعلام قیمت توسط واردکنندگان خودرو، ناگهان آنها با جریمه‌های سنگین تئزیراتی مواجه شوند. آنها این نگرانی را مطرح می‌کنند که ممکن است بسیاری از هزینه‌های جانبی مانند هزینه نگهداری از محصولات یا دوزن‌زدن تحریم‌ها از طرف سازمان حمایت پذیرفته نشود و به این جریمه‌ها منتهج شود.

استفاده از سامانه یکپارچه اختیاری شد

در همین مورد هادی سلیمانی ملکان، رئیس انجمن واردکنندگان خودرو، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» توضیح می‌دهد؛ آنچه تحت‌عنوان «نظارت پسینی» مطرح می‌شود؛ در واقع چارچوبی کاملاً جدید نیست و ریشه در همان دستورالعمل‌های قدیمی سازمان حمایت دارد. به گفته او، فرمول قیمت‌گذاری مبتنی بر بهای CFR به‌علاوه حاشیه سود مصوب، سال‌هاست مبنای محاسبات بوده و حتی الحاقیه‌هایی که در سال‌های گذشته به آن اضافه‌شده، تغییری در اصل‌ماجرای ایجاد نکرده‌است، بااین‌حال مساله اصلی از نگاه واردکنندگان، عدم‌تطابق این دستورالعمل با شرایط فعلی اقتصاد و فضای کسب‌وکار است. سلیمانی ملکان تأکید می‌کند؛ برخی مفروضات هزینه‌ای که در این دستورالعمل پذیرفته‌شده، امروز عملاً موضوعیت ندارد. به‌عنوان نمونه، هزینه مالی در محاسبات سازمان حمایت بر مبنای نرخ‌خیابان درنظر گرفته‌شده که دیگر در نظام بانکی کشور وجود خارجی ندارند. به گفته وی، درحالی‌که در فرمول قیمت‌گذاری نرخ هزینه مالی حدود ۱۸درصد لحاظ می‌شود، در شرایط فعلی هیچ بانکی تسهیلاتی با چنین نرخ‌ی در اختیار فعالان اقتصادی قرار نمی‌دهد و هزینه تأمین مالی برای واردکنندگان به‌بماتر بالاتر رفته‌است. علاوهبر این، هزینه‌های نقل‌وانتقال پول، کارمزد‌ها و ریسک‌های مرتبط با جابه‌جایی منابع ارزی نیز افزایش‌یافته؛ موضوعی که در دستورالعمل‌های موجود بازتاب کافی ندارد.

رئیس انجمن واردکنندگان خودرو با اشاره به وضعیت تأمین ارز، یادآور می‌شود؛ طبق اعلام رسمی وزارت صمت، از ابتدای سال‌جاری عملاً ارزی به واردات خودرو اختصاص نیافته‌است. به گفته وی حتی در ماه‌هایی که قرار بود احکام بودجه‌ای مرتبط با واردات اجرایی شود، تخصیص موثری صورت نگرفت و واردکنندگان ناچار شدند از منابع ارزی خود یا سایر اشخاص استفاده کنند. وی در عین‌حال توضیح می‌دهد که حتی استفاده از ارز اشخاص نیز تابع سهمیه و ضوابط مشخص است. واردکنندگان برای ثبت‌سفارش باید در چارچوب سهمیه‌های تعیین‌شده عمل کنند و استفاده از ارز شخصی یا منابع سایر اشخاص تنها در صورتی مجاز است که ثبت‌سفارش آنها در این چارچوب تأیید شود. به گفته سلیمانی ملکان، این‌گونه نیست که به‌دلیل شخصی‌بودن منبع ارز، سقف و محدودیتی وجود نداشته‌باشد؛ بلکه مکانیسم‌ها و ضوابط مشخصی برای آن تعریف شده‌است.

از این پس قیمت‌گذاری خودروهای وارداتی به‌صورت مشروط به شرکت‌های واردکننده سپرده شود. همچنین این نکته مورد تأکید قرارگرفته که سازمان حمایت، نظارت خود را به‌صورت پسینی ادامه دهد. علاوهبر این استفاده از سامانه یکپارچه برای عرضه خودروهای وارداتی نیز اختیاری شده‌است.

صبح روز گذشته جلسه ای بین سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و ۴۳ شرکت واردکننده خودرو برگزار شد. در این جلسه مقرر شد؛ مصوبه شورای‌رقابت درخصوص خروج خودروهای وارداتی از مصوبه ۵۴۳ این شورا مبنی‌بر قیمت‌گذاری خودروهای سواری اجرایی شود، بنابراین از این پس قیمت‌گذاری این خودرو توسط شرکت‌های واردکننده اجرایی خواهدشد. البته این به‌معنای آزادسازی قیمت وارداتی‌ها مانند آنچه قبل از سال۹۷ رخ می‌داد، نیست، چراکه پیش از ممنوعیت واردات خودرو، قیمت‌گذاری توسط واردکنندگان انجام می‌شد و دولت دخل و تصرفی در این فرآیند نداشت، با این‌حال آنچه قرار است در ادامه رخ دهد قیمت‌گذاری توسط واردکنندگان اما بر اساس دستورالعمل سازمان حمایت است.

یک واردکننده خودرو در این مورد به «دنیایاقتصاد» توضیح می‌دهد؛ طبق دستورالعمل سازمان حمایت قیمتی که واردکنندگان طبق آن می‌توانند محصول خود را بفروشند، بهای CFR خودرو به‌علاوه ۱۸درصد سود است. بهای CFR در معاملات بین‌المللی، قیمتی است که شامل ارزش کالا، هزینه‌های بسته‌بندی و حمل داخلی، هزینه‌های گمرکی صادرات، هزینه‌های بازرگیری کالا در مبدأ و کرایه حمل دریایی تا بندر مقصد است. این فرمول تاکنون توسط سازمان حمایت برای تعیین بهای خودروهای وارداتی درنظر گرفته می‌شد و حالا هم واردکنندگان ملکف شده‌اند قیمت‌گذاری خود را با استفاده از همین فرمول انجام دهند. پس از قیمت‌گذاری، سازمان حمایت ورودکرده و اگر شکایتی ثبت شود یا واردکنندگان از فرمولی که به آن اشاره شد برای قیمت‌گذاری عدول کنند، با واردکنندگان برخورد خواهد شد. البته قیمت‌گذاری خودروهای خارجی توسط واردکنندگان قرار بود از ابتدای اسمال اجرایی شود. ۲۱ اسفندماه سال‌گذشته شورای‌رقابت در

محل معضل «کار نامرئی»

«کار نامرئی» به تمام کارهایی گفته می‌شود که مدیران و کارکنان در طول ساعت کاری انجام می‌دهند، اما جزو وظایف شغلی‌شان نیست و کسی به‌خاطر انجام دادن این‌ کارها از آنها قدردانی نمی‌کند.

به‌عنوان مثال، همکارانشان در جلسات شرکت می‌کنند یا در زمان غیبت سایر کارکنان به تلفن‌ها یا ایمیل‌های موجود در اینتیکس آنها جواب می‌دهند، اگرچه این کارهای نامرئی وقت و انرژی زیادی از افراد می‌گیرد، اما به این علت که قابل‌سنجش و اندازه‌گیری نیست کمتر مورد توجه و قدردانی دیگران از جمله مافوق‌ها قرار می‌گیرد. حتی اگر یک فرد به همه تلفن‌ها یا ایمیل‌هایی که به خودش مربوط است جواب دهد یا در جلسات کاری شرکت کند، باز هم درگیر کار نامرئی می‌شود و فعالیت‌هایی انجام می‌دهد که آنچنان که باید و شاید قابل اندازه‌گیری و سنجش نیستند. این کارهای نامرئی در نهایت، افراد را از کارهای مهم‌تری مانند نوآوری و آینده‌پژوهی و برنامه‌ریزی‌های خلاقانه بازمی‌دارند.

حال سوال اینجاست که چگونه می‌توان مشکل کار نامرئی را حل کرد و وقت و انرژی مدیران و کارکنان را برای کارهای مهم‌تری ذخیره کرد؟ در پاسخ به این سوال باید گفت با استفاده از روش‌های سنتی مانند نوشتن تمام کارهایی که یک نفر در طول روز انجام می‌دهد یا نوشتن گزارش کامل آنچه در جلسات کاری مطرح شده و ارسال آنها برای مقام‌های مافوق (به امید جبران زحمت و دریافت پاداش) نمی‌توان مشکل کارهای نامرئی را حل کرد، چون انجام همین کارهای اضافی وقت و انرژی مضاعفی از افراد می‌گیرد و به حل مشکل کارهای نامرئی کمکی نمی‌کند.

۱- کارهای نامرئی را ساده کنید

یکی از ویژگی‌های اصلی کارهای نامرئی این است که می‌توان به شیوه‌های مختلفی آنها را ساده‌تر کرد یا اینکه اصلاً آنها را انجام ندهد. به‌عنوان مثال، اگر شما قبلاً در یک جلسه کاری شرکت کرده‌اید و پس از مدتی دوباره به جلسه‌ای با همان موضوع دعوت شده‌اید می‌توانید از حضور در آن جلسه خودداری کرده یا فرد دیگری را به‌جای خود بفرستید. در صورتی هم که حضور شما در چنین جلساتی الزامی اعلام شده باشد، بهتر است پیشنهاد کوتاه‌تر شدن زمان آن را به گردانندگان بدهید. در مورد کارهای نامرئی دیگری مانند جواب دادن به ایمیل و تلفن‌ها هم می‌توانید از منشی تلفنی گویا یا ماشین‌های پاسخ‌دهنده به ایمیل استفاده کنید و خودتان را از شر این کارهای نامرئی بیبوهه و تکراری خلاص کنید.

۲- از تعداد سیستم‌ها و پلتفرم‌های کاری بکاهید

در اغلب شرکت‌ها و سازمان‌ها، انبوهی از سیستم‌ها و پورتال‌ها وجود دارند که بسیاری از آنها یک کار را انجام می‌دهند و ویژگی‌ها و کارکردهای تقریباً مشابهی دارند. واقعیت این است که استفاده هم‌زمان از همه آنها نتیجه‌ای غیر از اتلاف وقت و انرژی برای کارکنان و کلیت سازمان به دنبال ندارد. بنابراین یکی از روش‌های اصلی کاهش از حجم کارهای نامرئی در درون سازمان‌ها این است که از تعداد سیستم‌ها و پلتفرم‌ها و پورتال‌های سازمانی موزی بکاهید تا افراد مجبور نباشند یک‌سری داده و اطلاعات را بارها بارگذاری و وقت و انرژی زیادی برای این کارهای بیبوهه تلف کنند.

۳- از پرداختن به عوامل مختل‌کننده حواس و بهره‌زننده تمرکز خودداری کنید

تحقیقات انجام شده در دانشگاه «روین» کالیفرنیا نشان داده به طور میانگین ۲۰ دقیقه طول می‌کشد تا افراد بتوانند پس از پرت شدن حواسشان به خاطر عوامل مزاحم مانند تماس‌های تلفنی یا دریافت ایمیل یا پیام‌های نامرتبط در رسانه‌های اجتماعی، تمرکزشان را بازیابند. بنابراین لازم است تمهیداتی اندیشیده شود تا عوامل برهم‌زننده تمرکز به حداقل برسند؛ از جمله قطع کردن تلفن کارکنان برای چند ساعت.

۴- به خاطر انجام کارهای نامرئی از کارکنانتان قدردانی کنید

همان‌طور که در تعریف کارهای نامرئی گفته شد، به‌دنرت پیش می‌آید کسی به‌خاطر انجام کارهای نامرئی از کارکنان تشکر کند. به همین دلیل هم هست که آنها به این نتیجه می‌رسند که کسی قدر زحماتشان را نمی‌داند و در نتیجه تمایل آنها برای انجام درست و دقیق چنین کارهایی کاهش پیدا می‌کند. بنابراین لازم است به بهانه‌های مختلف و به شکلی روشن و هدفمند از کارکنان به‌خاطر انجام دادن کارهای نامرئی قدردانی کنید و به آنها نشان دهید که زحماتشان دیده شده و مورد ستایش قرار می‌گیرد.

۵- مشخص کنید هر کسی قرار است کدام کارهای نامرئی را انجام دهد

بسیاری از کارکنان اخلاق‌مدار و کسان‌کی که تحت هر شرایطی دوست دارند حتی کارهایی که جزو وظایف و مسوولیت‌های اصلی‌شان نیست را هم به بهترین شکل ممکن انجام دهند، آماده‌اند در کارهای نامرئی هم بهترین عملکرد را داشته باشند؛ البته به شرطی که از قبل مشخص شده باشد قرار است کدام کارها را و چرا باید انجام دهند. چنین افرادی از اینکه کارهای نامرئی مختلفی که انجام می‌دهند نادیده گرفته شود و انجام آن به‌حساب دیگران نوشته شود احساس سرخورگی و خشم خواهند کرد. پس بهتر است

کارتون

حفاری غیرمجاز زیر بازار بزرگ تهران